Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B** **ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 715/2009**

z dnia 13 lipca 2009 r.

w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36)

zmienione przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**M1**	Decyzja Komisji 2010/685/UE z dnia 10 listopada 2010 r.	L 293	67	11.11.2010
►**M2**	Decyzja Komisji 2012/490/UE z dnia 24 sierpnia 2012 r.	L 231	16	28.8.2012
►**M3**	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r.	L 115	39	25.4.2013

sprostowane przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 229 z 1.9.2009, s. 29 (715/2009)

►**C2** Sprostowanie, Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 87 (715/2009)

▼B

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (WE) NR 715/2009

z dnia 13 lipca 2009 r.

w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ([1]),

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów ([2]),

stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ([3]),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rynek wewnętrzny gazu ziemnego, który jest stopniowo realizowany od 1999 roku, ma na celu zapewnienie prawdziwej możliwości wyboru wszystkim konsumentom we Wspólnocie, bez względu na to czy są to obywatele, czy przedsiębiorstwa, stworzenie nowych możliwości gospodarczych oraz zwiększenie poziomu handlu transgranicznego, aby osiągnąć w ten sposób zwiększenie wydajności, konkurencyjne ceny i wyższe standardy usług oraz przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw i stabilności.

(2) Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ([4]) oraz rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego ([5]) wniosły znaczący wkład w tworzenie takiego rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

(3) Doświadczenie zdobyte podczas wprowadzania w życie i monitorowania pierwszego zestawu „Wytycznych dotyczących dobrych praktyk”, przyjętych przez Europejskie Forum Regulacji Gazu („forum madryckie”) w 2002 r. pokazuje, że w celu zapewnienia pełnego wprowadzenia w życie zasad ustanowionych w tych wytycznych we wszystkich państwach członkowskich oraz w celu zapewnienia minimalnej gwarancji równego dostępu do rynku, należy przewidzieć, że staną się one prawnie egzekwowalne.

([1]) Dz.U. C 211 z 19.8.2008, s. 23.
([2]) Dz.U. C 172 z 5.7.2008, s. 55.
([3]) Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. C 75 E z 31.3.2009, s. 38) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 kwietnia 2009 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2009 r.
([4]) Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 57.
([5]) Dz.U. L 289 z 3.11.2005, s. 1.

▼B

(4) Drugi zbiór wspólnych zasad zatytułowany „Drugie wytyczne dotyczące dobrych praktyk” został przyjęty na spotkaniu forum madryckiego, które odbyło się w dniach 24–25 września 2003 r. i celem niniejszego rozporządzenia jest ustanowienie, na podstawie tych wytycznych, podstawowych zasad i przepisów dotyczących dostępu do sieci, usług związanych z dostępem stron trzecich, zarządzania ograniczeniami, przejrzystości, bilansowania i handlu prawami dostępu do zdolności.

(5) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego ([1]) przewiduje możliwość istnienia operatora połączonych systemów przesyłu i dystrybucji. Dlatego też zasady określone w niniejszym rozporządzeniu nie wymagają wprowadzania zmian w organizacji krajowych systemów przesyłu i dystrybucji, jeśli jest ona zgodna z odpowiednimi przepisami tej dyrektywy.

(6) Zakres niniejszego rozporządzenia obejmuje gazociągi wysokociśnieniowe podłączające lokalnych dystrybutorów do sieci gazowych, które nie są przede wszystkim wykorzystywane do celów dystrybucji lokalnej.

(7) Należy określić kryteria, według których ustalane są taryfy za dostęp do sieci w celu zapewnienia, aby kryteria te były w pełni zgodne z zasadą niedyskryminacji oraz potrzebami dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego oraz aby w pełni uwzględniały one potrzebę zachowania integralności systemu i odzwierciedlały rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom, jakie ponosi porównywalny pod względem skuteczności i struktury operator sieci oraz aby były przejrzyste, zapewniając jednocześnie odpowiedni zwrot nakładów inwestycyjnych oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniając analizę porównawczą taryf przeprowadzoną przez organy regulacyjne.

(8) Przy kalkulacji taryf za dostęp do sieci, ważne jest uwzględnienie rzeczywiście poniesionych kosztów w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom, jakie ponosi porównywalny pod względem skuteczności i struktury operator sieci oraz są przejrzyste, jak również potrzebę zapewnienia odpowiedniego zwrotu nakładów inwestycyjnych oraz zachęt do budowania nowej infrastruktury, w tym również szczególnego traktowania regulacyjnego nowych inwestycji, jak przewidziano w dyrektywie 2009/73/WE. W związku z tym, a w szczególności jeżeli istnieje skuteczna konkurencja między gazociągami, właściwe będzie rozważenie przeprowadzenia analizy porównawczej taryf przez organy regulacyjne.

(9) Korzystanie z mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, w celu określenia taryf, musi być zgodne z przepisami zawartymi w dyrektywie 2009/73/WE.

(10) W celu zapewnienia, aby usługi związane z dostępem stron trzecich były wystarczająco kompatybilne, jak również w celu czerpania korzyści wynikających z dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konieczne jest zapewnienie w całej Wspólnocie wspólnego minimalnego standardu usług związanych z dostępem stron trzecich.

([1]) Zob. s. 94 niniejszego Dziennika Urzędowego.

▼B

(11) Istnieją obecnie we Wspólnocie przeszkody w sprzedaży gazu na równych warunkach, bez dyskryminacji lub niekorzystnych warunków. W szczególności nie we wszystkich państwach członkowskich istnieje już niedyskryminacyjny dostęp do sieci lub równie skuteczny nadzór regulacyjny i nadal występują rynki odizolowane.

(12) W celu dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konieczne jest osiągnięcie wystarczającego poziomu zdolności w zakresie transgranicznych połączeń wzajemnych oraz wspieranie integracji rynku.

(13) W komunikacie Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowanym „Polityka energetyczna dla Europy", zwrócono uwagę na znaczenie dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz stworzenia równych warunków działania dla wszystkich przedsiębiorstw gazowych we Wspólnocie. Komunikaty Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowane „Perspektywy rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej" oraz „Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (raport końcowy)" wykazały, że obecne zasady i środki nie zapewniają niezbędnych ram ani utworzenia potencjału połączeń wzajemnych dla osiągnięcia celu, jakim jest właściwie funkcjonujący, skuteczny i otwarty rynek wewnętrzny.

(14) Oprócz pełnego wdrożenia istniejących ram regulacyjnych, ramy regulacyjne rynku wewnętrznego gazu ziemnego określone w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 powinny zostać dostosowane zgodnie z tymi komunikatami.

(15) W szczególności niezbędna jest wzmocniona współpraca i koordynacja między operatorami systemów przesyłowych w celu opracowania kodeksów sieci dla udostępnienia skutecznego i przejrzystego transgranicznego dostępu do sieci przesyłowych i zarządzania nim, jak również w celu zapewnienia skoordynowanego i dostatecznie wybiegającego w przyszłość planowania i odpowiedniego rozwoju technicznego systemu przesyłowego we Wspólnocie, łącznie z utworzeniem zdolności połączeń wzajemnych, z odpowiednim uwzględnieniem środowiska. Kodeksy sieci powinny być zgodne z wytycznymi ramowymi, które z natury są niewiążące („wytyczne ramowe") i które opracowywane są przez Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki ustanowioną na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki [1] („Agencja"). Agencja powinna uczestniczyć w opartym o fakty przeglądzie projektów kodeksów sieci, w tym również w zakresie ich zgodności z wytycznymi ramowymi oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Agencja powinna dokonywać oceny proponowanych zmian kodeksów sieci oraz powinna mieć możliwość zalecania ich przyjęcia przez Komisję. Operatorzy systemów przesyłowych powinni eksploatować swoje sieci zgodnie z tymi kodeksami sieci.

[1] Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

▼B

(16) W celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią przesyłu gazu we Wspólnocie, należy ustanowić europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”). Zadania ENTSO gazu powinny być wykonywane zgodnie ze wspólnotowymi zasadami konkurencji, które w dalszym ciągu mają zastosowanie do decyzji ENTSO gazu. Zadania ENTSO gazu powinny zostać właściwie określone, a metody pracy powinny zapewniać skuteczność, przejrzystość oraz reprezentatywność ENTSO gazu. Kodeksy sieci przygotowane przez ENTSO gazu nie mają na celu zastąpienie niezbędnych krajowych kodeksów sieci dotyczących kwestii innych niż transgraniczne. Biorąc pod uwagę, że bardziej skuteczny postęp można osiągnąć poprzez podejście na poziomie regionalnym, operatorzy systemów przesyłowych powinni ustanowić struktury regionalne w ramach ogólnej struktury współpracy, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wyniki na poziomie regionalnym były zgodne z kodeksami sieci i z niewiążącymi dziesięcioletnimi planami rozwoju sieci na poziomie wspólnotowym. Współpraca w ramach takich struktur regionalnych opiera się na założeniu skutecznego rozdziału działalności sieciowej od działalności w zakresie produkcji i dostaw. W braku takiego rozdziału, współpraca regionalna między operatorami systemów przesyłowych stwarza ryzyko zachowania antykonkurencyjnego. Państwa członkowskie powinny promować współpracę oraz monitorować efektywność eksploatacji sieci na poziomie regionalnym. Współpraca na poziomie regionalnym powinna być zgodna z dążeniem do utworzenia konkurencyjnego i sprawnego rynku wewnętrznego gazu.

(17) Wszyscy uczestnicy rynku są zainteresowani spodziewanymi pracami ENTSO gazu. Z tego względu skuteczny proces konsultacji ma kluczowe znaczenie, zaś istotną rolę powinny odegrać istniejące struktury, które zostały ustanowione w celu ułatwienia i usprawnienia procesu konsultacji, takie jak Europejskie Stowarzyszenie na rzecz Płynności Wymiany Energii, krajowe organy regulacji energetyki lub Agencja.

(18) W celu zapewnienia większej przejrzystości w zakresie rozwoju sieci przesyłu gazu we Wspólnocie, ENTSO gazu sporządza, publikuje i regularnie aktualizuje dziesięcioletni niewiążący plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym („plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym”). Do tego planu rozwoju sieci należy włączyć wykonalne sieci przesyłu gazu oraz niezbędne wzajemne połączenia regionalne, o istotnym znaczeniu z punktu widzenia handlu lub bezpieczeństwa dostaw.

(19) Aby doprowadzić do wzmocnienia konkurencji poprzez płynne rynki hurtowe gazu ważne jest, aby handel gazem mógł przebiegać niezależnie od jego umiejscowienia w systemie. Cel ten może zostać osiągnięty jedynie w drodze zapewnienia użytkownikom sieci swobody niezależnego rezerwowania zdolności na wejściu i wyjściu z systemu, w następstwie czego przesył gazu następuje w ramach stref, a nie ścieżek kontraktowych. Priorytetowe traktowanie systemów wejścia-wyjścia w celu wspierania konkurencji zostało już wyrażone przez większość zainteresowanych stron na VI forum madryckim w dniach 30–31 października 2002 r. Taryfy nie powinny być uzależnione od trasy transportu. Z tego względu taryfa określona dla jednego punktu wejścia lub większej ich liczby nie powinna być związana z taryfą określoną dla jednego punktu wyjścia lub większej ich liczby i odwrotnie.

▼B

(20) Odniesienia do zharmonizowanych umów przesyłowych w kontekście niedyskryminacyjnego dostępu do sieci operatorów systemu przesyłowego nie oznaczają, że warunki umów przesyłowych danego operatora systemu w państwie członkowskim muszą być takie same, jak warunki umów innego operatora systemu przesyłowego w tym lub w innym państwie członkowskim, chyba że zostaną ustalone minimalne wymogi, jakie muszą spełniać wszystkie umowy przesyłowe.

(21) W sieciach gazowych mają miejsce istotne ograniczenia kontraktowe. Dlatego zasady zarządzania ograniczeniami i alokacji zdolności w przypadku nowych lub nowo negocjowanych umów opierają się na zwolnieniu niewykorzystanej zdolności poprzez umożliwienie użytkownikom sieci podnajmu lub odsprzedaży zakontraktowanej zdolności i na obowiązku oferowania na rynku przez operatorów sieci przesyłowych niewykorzystanej zdolności z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem i na zasadach przerywanych. Z uwagi na znaczny udział istniejących umów i potrzebę stworzenia prawdziwie równych warunków działania dla użytkowników nowej i istniejącej zdolności, zasady te muszą być stosowane do całej zakontraktowanej zdolności, łącznie z istniejącymi umowami.

(22) Mimo iż obecnie we Wspólnocie fizyczne ograniczenia w sieci rzadko są problemem, w przyszłości mogą się nim stać. Dlatego też ważne jest ustanowienie podstawowych zasad dotyczących alokacji ograniczonej zdolności w takich okolicznościach.

(23) Monitorowanie rynku dokonywane w ciągu ostatnich lat przez krajowe organy regulacyjne oraz przez Komisję wykazało, że obecne wymogi przejrzystości oraz zasady określające dostęp do infrastruktury nie są wystarczające do zapewnienia prawdziwego, sprawnie funkcjonującego, otwartego i skutecznego rynku wewnętrznego gazu.

(24) Niezbędny jest równy dostęp do informacji dotyczących materialnego stanu i skuteczności systemu, aby umożliwić wszystkim uczestnikom rynku ocenę ogólnej sytuacji w zakresie popytu i podaży oraz zidentyfikowanie przyczyn wahań cen hurtowych. Obejmuje to dokładniejsze informacje dotyczące podaży i popytu, zdolności sieci, przepływów oraz utrzymywania, bilansowania oraz dostępności i wykorzystania instalacji magazynowych. Znaczenie tych informacji dla funkcjonowania rynku wymaga złagodzenia istniejących ograniczeń publikacji wynikających z obowiązku zachowania poufności.

(25) Wymogi dotyczące poufności w odniesieniu do informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie są jednak szczególnie istotne w przypadku danych handlowych o charakterze strategicznym dla przedsiębiorstwa, w przypadku gdy istnieje tylko jeden użytkownik instalacji magazynowej, lub w przypadku gdy dane dotyczą punktów wyjścia w ramach systemu lub podsystemu, które nie są połączone z innym systemem przesyłu lub dystrybucji, lecz z jednym przemysłowym odbiorcą końcowym, gdy publikacja takich danych wyjawiłaby informacje poufne dotyczące procesu produkcji tego odbiorcy.

▼B

(26) W celu zwiększenia zaufania do rynku, jego uczestnicy muszą mieć pewność, że ci, którzy dopuszczają się postępowania noszącego znamiona nadużycia, mogą podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom. Właściwe organy powinny mieć możliwość skutecznego prowadzenia dochodzeń w przypadku zarzutów nadużyć rynkowych. W tym celu właściwe organy muszą mieć dostęp do danych zawierających informacje dotyczące decyzji operacyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa dostarczające gaz. Na rynku gazu wszystkie te decyzje są przekazywane operatorom systemów w postaci rezerwacji zdolności, nominacji oraz zrealizowanych przepływów. Operatorzy systemów powinni przechowywać te informacje tak, aby były łatwo dostępne dla właściwych organów przez określony okres czasu. Właściwe organy powinny ponadto regularnie monitorować przestrzeganie tych zasad przez operatorów systemu przesyłowego.

(27) W niektórych państwach członkowskich dostęp do instalacji magazynowych gazu i instalacji skroplonego gazu ziemnego („LNG”) jest niewystarczający, w związku z czym niezbędna jest poprawa wdrażania istniejących zasad. W następstwie obserwacji rynku przeprowadzonej przez Europejski Organ Nadzoru Energii Elektrycznej i Gazu stwierdzono, że dobrowolne wytyczne dotyczące dobrych praktyk w zakresie dostępu stron trzecich dla operatorów systemu magazynowego, ustalone wspólnie przez wszystkie zainteresowane strony sektora podczas forum madryckiego, są niewystarczająco stosowane i w związku z tym należy im nadać moc wiążącą.

(28) Niedyskryminacyjne i przejrzyste systemy bilansowania gazu, stosowane przez operatorów systemów przesyłowych, stanowią ważne mechanizmy, szczególnie dla nowych podmiotów wchodzących na rynek, którzy mogą napotykać na więcej trudności w bilansowaniu swojego portfela całkowitej sprzedaży niż spółki już prowadzące działalność na danym rynku. Dlatego też niezbędne jest ustanowienie zasad mających na celu zapewnienie, aby operatorzy systemów przesyłowych posługiwali się takimi mechanizmami w sposób zgodny z równymi, przejrzystymi i gwarantującymi skuteczny dostęp do sieci warunkami.

(29) Handel prawami dostępu do zdolności na rynku pierwotnym stanowi ważny element rozwoju konkurencyjnego rynku i tworzenia jego płynności. Dlatego też niniejsze rozporządzenie ustanawia podstawowe zasady dotyczące takiego handlu.

(30) Krajowe organy regulacyjne powinny zapewniać przestrzeganie zasad zawartych w niniejszym rozporządzeniu oraz wytycznych przyjętych w oparciu o nie.

(31) W wytycznych załączonych do niniejszego rozporządzenia określone są, na podstawie „Drugich wytycznych dotyczących dobrych praktyk”, szczegółowe zasady dotyczące ich wprowadzania w życie. W stosownych przypadkach zasady te będą z czasem ulegały zmianie, uwzględniając różnice między krajowymi systemami gazowymi.

(32) Proponując zmiany do wytycznych załączonych do niniejszego rozporządzenia, Komisja powinna zapewnić przeprowadzenie wcześniejszych konsultacji ze wszystkimi właściwymi stronami, których te wytyczne dotyczą, reprezentowanymi przez organizacje branżowe oraz z państwami członkowskimi uczestniczącymi w forum madryckim.

▼B

(33) Państwa członkowskie oraz właściwe organy krajowe powinny zostać zobowiązane do dostarczania Komisji stosownych informacji. Takie informacje powinny być traktowane przez Komisję jako poufne.

(34) Niniejsze rozporządzenie i wytyczne przyjęte zgodnie z tym rozporządzeniem pozostają bez uszczerbku dla stosowania wspólnotowych zasad konkurencji.

(35) Środki niezbędne dla wykonania niniejszego rozporządzenia powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą procedury wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ([1]).

(36) W szczególności należy przyznać Komisji uprawnienia do ustanawiania lub przyjmowania wytycznych niezbędnych do zapewnienia minimalnego stopnia harmonizacji wymaganego dla osiągnięcia celów niniejszego rozporządzenia. Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie nowymi elementami innymi niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.

(37) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, mianowicie ustanowienie sprawiedliwych zasad dotyczących warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego, instalacji magazynowych i instalacji LNG nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

(38) Z uwagi na zakres zmian wprowadzonych w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 pożądane jest, ze względów przejrzystości i racjonalizacji, aby przepisy te zostały ujednolicone i ujęte w jednym tekście w nowym rozporządzeniu,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

Niniejsze rozporządzenie ma na celu:

a) ustanowienie niedyskryminacyjnych zasad określających warunki dostępu do systemów przesyłowych gazu ziemnego z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu;

b) ustanowienie niedyskryminacyjnych zasad określających warunki dostępu do instalacji LNG oraz instalacji magazynowych z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych; oraz

([1]) Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

▼B

c) ułatwienie powstania właściwie funkcjonującego i przejrzystego rynku hurtowego charakteryzującego się wysokim poziomem bezpieczeństwa dostaw gazu i zapewnienie mechanizmów na rzecz harmonizacji zasad dostępu do sieci dotyczących transgranicznej wymiany gazu.

Cele, o których mowa w akapicie pierwszym, obejmują ustanawianie zharmonizowanych zasad dotyczących taryf, lub metod ich kalkulacji, za dostęp do sieci — ale nie do instalacji magazynowych, ustanowienie usług związanych z dostępem stron trzecich i zharmonizowanych zasad alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami, określenie wymogów w zakresie przejrzystości, zasad bilansowania oraz opłat za niezbilansowanie, a także ułatwianie handlu zdolnościami.

Niniejsze rozporządzenie, z wyjątkiem art. 19 ust. 4, stosuje się jedynie do instalacji magazynowych objętych art. 33 ust. 3 lub 4 dyrektywy 2009/73/WE.

Państwa członkowskie mogą ustanowić jednostkę lub podmiot, zgodnie z dyrektywą 2009/73/WE, do celów wypełnienia jednej lub większej liczby funkcji przypisanych zwykle operatorowi systemu przesyłowego, podlegający wymogom niniejszego rozporządzenia. Taka jednostka lub podmiot podlega procedurze certyfikacji zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia oraz mianowaniu zgodnie z art. 10 dyrektywy 2009/73/WE.

Artykuł 2

Definicje

1. Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „przesył” oznacza transport gazu ziemnego siecią składającą się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych, inną niż sieć gazociągów kopalnianych i inną niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych głównie w ramach dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, z wyłączeniem dostaw;

2) „umowa przesyłowa” oznacza umowę, którą operator systemu przesyłowego zawarł z użytkownikiem sieci w celu świadczenia usługi przesyłu;

3) „zdolność” oznacza maksymalny przepływ — wyrażony w normalnych metrach sześciennych na jednostkę czasu lub w jednostkach energii na jednostkę czasu — do którego użytkownik sieci jest uprawniony zgodnie z postanowieniami umowy przesyłowej;

4) „niewykorzystana zdolność” oznacza zdolność ciągłą, jaką użytkownik sieci nabył zgodnie z umową przesyłową, ale na którą nie złożył nominacji w terminie określonym w umowie;

5) „zarządzanie ograniczeniami” oznacza portfelowe zarządzanie zdolnościami operatora systemu przesyłowego w celu optymalnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz wykrycie we właściwym czasie przyszłych ograniczeń oraz wąskich gardeł;

▼B

6) „rynek wtórny” oznacza rynek zdolności, którymi handluje się w inny sposób niż na rynku pierwotnym;

7) „nominacja” oznacza wcześniejsze powiadomienie operatora systemu przesyłowego przez użytkownika sieci o faktycznej ilości gazu, którą użytkownik sieci chciałby zatłoczyć do systemu lub z niego odebrać;

8) „renominacja” oznacza powiadomienie operatora o skorygowanej nominacji;

9) „integralność systemu” w odniesieniu do sieci przesyłowej, włączając w to niezbędne instalacje przesyłowe, oznacza każdą sytuację, w której ciśnienie i jakość gazu ziemnego pozostaje wewnątrz przedziału, którego dolną i górną granicę określa operator systemu przesyłowego, tak, że przesył gazu ziemnego jest zapewniony z technicznego punktu widzenia;

10) „okres bilansowania” oznacza okres, w którym odbiór pewnej ilości gazu ziemnego z systemu, wyrażonej w jednostkach energii, musi być wyrównany przez każdego użytkownika sieci poprzez zatłoczenie tej samej ilości gazu do sieci przesyłowej zgodnie z umową przesyłową lub kodeksem sieci;

11) „użytkownik sieci” oznacza odbiorcę lub potencjalnego odbiorcę usług świadczonych przez operatora systemu przesyłowego, jak również samych operatorów systemu przesyłowego w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wypełniania ich funkcji związanych z przesyłem;

12) „usługi przerywane” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności przerywanej;

13) „zdolność przerywana” oznacza zdolność przesyłową gazu, która może zostać przerwana przez operatora systemu przesyłowego zgodnie z warunkami określonymi w umowie przesyłowej;

14) „usługi długoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego oferuje na okres jednego roku lub dłużej;

15) „usługi krótkoterminowe” oznaczają usługi, które operator systemu przesyłowego oferuje na okres krótszy niż rok;

16) „zdolność ciągła” oznacza zdolność przesyłową gazu zagwarantowaną w umowie przez operatora systemu przesyłowego jako zdolność nieprzerywana;

17) „usługi ciągłe” oznaczają usługi oferowane przez operatora systemu przesyłowego w odniesieniu do zdolności ciągłej;

18) „zdolność techniczna” oznacza maksymalną zdolność ciągłą, jaką operator systemu przesyłowego może zaoferować użytkownikom sieci, biorąc pod uwagę integralność systemu i wymagania eksploatacyjne sieci przesyłowej;

19) „zakontraktowana zdolność” oznacza zdolność, jaką operator systemu przesyłowego przydzielił użytkownikowi sieci na podstawie umowy przesyłowej;

▼B

20) „dostępna zdolność” oznacza część zdolności technicznej, która nie została przydzielona i w danym momencie jest nadal dostępna w ramach systemu;

21) „ograniczenia kontraktowe” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na zdolność ciągłą przekracza zdolność techniczną;

22) „rynek pierwotny” oznacza rynek, na którym zdolność sprzedawana jest bezpośrednio przez operatora systemu przesyłowego;

23) „ograniczenia fizyczne” oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na faktyczne dostawy przekracza zdolność techniczną w określonym momencie.

24) „zdolność instalacji LNG” oznacza zdolność terminalu LNG do skraplania gazu ziemnego lub do importu, wyładunku, wykonywania usług pomocniczych, tymczasowego magazynowania i regazyfikacji LNG;

25) „pojemność” oznacza objętość gazu, do której magazynowania jest uprawniony użytkownik instalacji magazynowej;

26) „zdolność wytłaczania” oznacza wydajność, z jaką użytkownik instalacji magazynowej ma prawo pobierać gaz z instalacji magazynowej;

27) „zdolność zatłaczania” oznacza wydajność, z jaką użytkownik instalacji magazynowej ma prawo zatłaczać gaz do instalacji magazynowej;

28) „zdolność magazynowania” oznacza każde połączenie pojemności, zdolności zatłaczania i zdolności wytłaczania.

2. Bez uszczerbku dla definicji zawartych w ust. 1 niniejszego artykułu, stosuje się również definicje zawarte w art. 2 dyrektywy 2009/73/WE, istotne dla stosowania niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem definicji przesyłu w pkt 3 tego artykułu.

Odnoszące się do przesyłu definicje zawarte w ust. 1 pkt 3–23 niniejszego artykułu stosują się w drodze analogii do instalacji magazynowych i instalacji LNG.

Artykuł 3

Certyfikacja operatorów systemu przesyłowego

1. Komisja bada wszelkie zgłoszenia decyzji w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 10 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, niezwłocznie po ich otrzymaniu. W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania zgłoszenia Komisja przekazuje właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu swoją opinię dotyczącą zgodności z art. 10 ust. 2 lub art. 11, oraz art. 9 dyrektywy 2009/73/WE.

Podczas przygotowywania opinii, o której mowa w pierwszym akapicie, Komisja może zwrócić się do Agencji o wydanie opinii w sprawie decyzji krajowego organu regulacyjnego. W takim przypadku termin dwóch miesięcy, o którym mowa w tym akapicie zostaje przedłużony o kolejne dwa miesiące.

▼B

Jeżeli Komisja nie wyda opinii w terminie, o którym mowa w pierwszym i drugim akapicie, uznaje się, że Komisja nie wnosi sprzeciwu wobec decyzji organu regulacyjnego.

2. W terminie dwóch miesięcy od otrzymania opinii Komisji, krajowy organ regulacyjny przyjmuje ostateczną decyzję o certyfikacji operatora systemu przesyłowego, uwzględniając w najwyższym stopniu tę opinię. Decyzja organu regulacyjnego jest publikowana wraz z opinią Komisji.

3. Organy regulacyjne lub Komisja mogą w każdej chwili w czasie trwania procedury zwrócić się do operatorów systemu przesyłowego lub przedsiębiorstw prowadzących jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw o dostarczenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia wypełniania ich zadań zgodnie z niniejszym artykułem.

4. Organy regulacyjne oraz Komisja zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

5. Komisja może przyjąć wytyczne określające w sposób szczegółowy procedurę, która ma być stosowana w ramach stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

6. W przypadku gdy Komisja otrzymała zgłoszenie w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego zgodnie z art. 9 ust. 10 dyrektywy 2009/73/WE, podejmuje ona decyzję w sprawie certyfikacji. Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji.

Artykuł 4

Europejska sieć operatorów systemów przesyłowych gazu

Wszyscy operatorzy systemów przesyłowych współpracują na poziomie Wspólnoty poprzez ustanowienie ENTSO gazu, aby promować dokończenie budowy i funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz transgranicznego handlu tym gazem i aby zapewnić optymalne zarządzanie, skoordynowaną eksploatację sieci przesyłowej gazu ziemnego oraz jej właściwy rozwój techniczny.

Artykuł 5

Ustanowienie ENTSO gazu

1. Do dnia 3 marca 2011 r. operatorzy systemów przesyłowych gazu przedkładają Komisji i Agencji projekt statutu, wykaz członków oraz projekt regulaminu wewnętrznego — w tym również regulaminu procedur konsultacji z innymi zainteresowanymi stronami — dla ENTSO gazu, która ma zostać ustanowiona.

2. Po przeprowadzeniu formalnych konsultacji z podmiotami reprezentującymi wszystkie zainteresowane strony, w szczególności użytkowników systemu, w tym również odbiorców, Agencja przedstawia Komisji opinię o projekcie statutu, wykazie członków i projekcie regulaminu w dwóch miesięcy od ich otrzymania.

▼B

3. Komisja wydaje opinię w sprawie projektu statutu, wykazu członków i projektu regulaminu wewnętrznego, uwzględniając opinię Agencji przewidzianą w ust. 2, w terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Agencji.

4. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania opinii Komisji, operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają ENTSO gazu, przyjmują i publikują jej statut i regulamin wewnętrzny.

Artykuł 6

Ustanowienie kodeksów sieci

1. Po konsultacji z Agencją, ENTSO gazu i z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami, Komisja ustanawia roczny wykaz priorytetów ustalający obszary określone w art. 8 ust. 6, które należy uwzględnić przy opracowywaniu kodeksów sieci.

2. Komisja zwraca się do Agencji o przedłożenie jej w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym sześciu miesięcy, niewiążących wytycznych ramowych („wytyczne ramowe”), określających jasne i obiektywne zasady opracowywania kodeksów sieci, zgodnie z art. 8 ust. 7, odnoszących się do obszarów określonych w wykazie priorytetów. Wszystkie wytyczne ramowe przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku. Na uzasadniony wniosek Agencji Komisja może przedłużyć ten termin.

3. Agencja przeprowadza formalne konsultacje z ENTSO gazu oraz z innymi właściwymi zainteresowanymi stronami w sprawie wytycznych ramowych w okresie nie krótszym niż dwa miesiące, w sposób otwarty i przejrzysty.

4. Jeżeli Komisja uzna, że wytyczne ramowe nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji i sprawnego funkcjonowania rynku, może się zwrócić do Agencji o przegląd wytycznych ramowych w rozsądnym terminie i o ponowne ich przedłożenie Komisji.

5. Jeżeli Agencja nie przedłoży wytycznych ramowych lub nie przedłoży ich ponownie w terminie określonym przez Komisję zgodnie z ust. 2 lub 4, Komisja sama opracowuje odnośne wytyczne ramowe.

6. Komisja zwraca się do ENTSO gazu o przedłożenie Agencji, w rozsądnym terminie, nieprzekraczającym 12 miesięcy, kodeksu sieci zgodnego z odpowiednimi wytycznymi ramowymi.

7. W terminie trzech miesięcy od dnia otrzymania kodeksu sieci — podczas którego Agencja może przeprowadzić formalne konsultacje z właściwymi zainteresowanymi stronami — Agencja przedstawia ENTSO gazu uzasadnioną opinię dotyczącą tego kodeksu sieci.

8. ENTSO gazu może zmienić kodeks sieci w świetle opinii Agencji oraz ponownie przedłożyć go Agencji.

9. Jeżeli Agencja uzna, że kodeks sieci jest zgodny z odpowiednimi wytycznymi ramowymi, przedkłada ona kodeks sieci Komisji i może zalecić jego przyjęcie w rozsądnym terminie. W przypadku nieprzyjęcia przez Komisję kodeksów, podaje ona przyczyny ich nieprzyjęcia.

▼B

10. W przypadku gdy ENTSO gazu nie opracowała kodeksu sieci w terminie określonym przez Komisję zgodnie z ust. 6, Komisja może zwrócić się do Agencji o przygotowanie projektu kodeksu sieci w oparciu o odpowiednie wytyczne ramowe. Agencja może rozpocząć dalsze konsultacje w trakcie przygotowywania projektu kodeksu sieci zgodnie z niniejszym ustępem. Agencja przedkłada Komisji projekt kodeksu sieci przygotowany zgodnie z niniejszym ustępem i może zalecić jego przyjęcie.

11. Komisja może przyjąć, z własnej inicjatywy — w przypadku gdy ENTSO gazu lub Agencja nie opracowała kodeksu sieci lub Agencja nie opracowała projektu kodeksu sieci, o którym mowa w ust. 10 niniejszego artykułu, lub na zalecenie Agencji zgodnie z ust. 9 niniejszego artykułu, jeden lub więcej kodeksów sieci w obszarach wymienionych w art. 8 ust. 6.

W przypadku gdy Komisja proponuje przyjęcie kodeksu sieci z własnej inicjatywy, konsultuje się w sprawie projektu kodeksu sieci z Agencją, ENTSO gazu i ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami przez okres nie krótszy niż dwa miesiące. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

12. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa Komisji do przyjmowania i zmiany wytycznych zgodnie z art. 23.

Artykuł 7

Zmiana kodeksów sieci

1. Projekty zmian jakiegokolwiek kodeksu sieci przyjętego zgodnie z art. 6 mogą być przedstawiane Agencji przez osoby, które mogą być zainteresowane tym kodeksem sieci, w tym również przez ENTSO gazu, operatorów systemów przesyłowych, użytkowników sieci i konsumentów. Agencja może również zaproponować zmiany z własnej inicjatywy.

2. Agencja konsultuje się ze wszystkimi zainteresowanymi stronami zgodnie z art. 10 rozporządzenia (WE) nr 713/2009. Po przeprowadzeniu takiej procedury Agencja może przedłożyć Komisji uzasadnione wnioski w sprawie zmian, wyjaśniając powody, dla których uważa, że takie wnioski są zgodne z celami kodeksów sieci określonymi w art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

3. Uwzględniając propozycje Agencji, Komisja może przyjąć zmiany jakiegokolwiek kodeksu sieci przyjętego zgodnie z art. 6. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

▼B

4. Uwzględnienie proponowanych zmian w ramach procedury określonej w art. 28 ust. 2 ograniczone jest do uwzględnienia aspektów związanych z proponowaną zmianą. Zaproponowane zmiany pozostają bez uszczerbku dla innych zmian, które mogą być zaproponowane przez Komisję.

Artykuł 8

Zadania ENTSO gazu

1. ENTSO gazu opracowuje kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 6 niniejszego artykułu, na wniosek Komisji zgodnie z art. 6 ust. 6.

2. ENTSO gazu może opracowywać kodeksy sieci w obszarach, o których mowa w ust. 6, mając na uwadze osiągnięcie celów określonych w art. 4, w przypadku gdy kodeksy te nie dotyczą obszarów objętych wnioskiem skierowanym do niej przez Komisję. Kodeksy sieci zostają przedłożone Agencji do zaopiniowania. Opinia ta jest należycie uwzględniona przez ENTSO gazu.

3. ENTSO gazu przyjmuje:

a) wspólne narzędzia eksploatacji sieci w celu zapewnienia koordynacji eksploatacji sieci w warunkach normalnych i w sytuacjach nadzwyczajnych, w tym również wspólną skalę klasyfikacji incydentów oraz plany badawcze;

b) niewiążący dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym („plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym”), wraz z europejską prognozą dotycząca dostaw, co dwa lata;

c) zalecenia w sprawie koordynacji współpracy technicznej między wspólnotowymi operatorami systemów przesyłowych i operatorami systemów przesyłowych z krajów trzecich;

d) roczny program prac;

e) sprawozdanie roczne;

f) coroczne letnie i zimowe prognozy dotyczące dostaw.

4. Europejska prognoza dotycząca dostaw, o której mowa w ust. 3 lit. b), obejmuje ogólną zdolność systemu gazowego do zaspokajania obecnego i przewidywanego zapotrzebowania na gaz w następującym okresie pięcioletnim, a także w okresie między piątym a dziesiątym rokiem od daty tej prognozy. Europejska prognoza dotycząca dostaw opiera się na krajowych prognozach dotyczących dostaw, przygotowanych przez poszczególnych operatorów systemów przesyłowych.

5. Roczny program prac, o którym mowa w ust. 3 lit. d) zawiera wykaz i opis kodeksów sieci, które mają zostać opracowane, plan koordynacji eksploatacji sieci oraz działania w zakresie badań i rozwoju, które mają zostać zrealizowane w danym roku, jak również orientacyjny harmonogram.

6. Kodeksy sieci, o których mowa w ust. 1 i 2, obejmują następujące obszary, uwzględniając w stosownych przypadkach specyfikę regionu:

a) zasady bezpieczeństwa i niezawodności sieci;

▼B

b) zasady przyłączenia do sieci;

c) zasady dostępu stron trzecich;

d) zasady wymiany danych i rozliczeń;

e) zasady interoperacyjności;

f) procedury operacyjne w sytuacjach awaryjnych;

g) zasady alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami;

h) zasady dotyczące wymiany handlowej w odniesieniu do technicznej i eksploatacyjnej organizacji usług dostępu do sieci i bilansowania systemu;

i) zasady przejrzystości;

j) zasady dotyczące bilansowania, w tym związane z siecią zasady dotyczące procedury nominacji, zasady dotyczące opłat za niezbilansowanie oraz zasady dotyczące bilansowania operacyjnego między systemami operatorów systemów przesyłowych;

k) zasady dotyczące zharmonizowanych struktur taryf przesyłowych;

l) efektywność energetyczna sieci gazowych.

7. Kodeksy sieci są opracowywane dla kwestii transgranicznych związanych z siecią oraz kwestii integracji rynku i pozostają bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do ustanowienia krajowych kodeksów sieci niemających wpływu na handel transgraniczny.

8. ENTSO gazu monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11 oraz ich wpływ na harmonizację stosowanych zasad mających na celu ułatwienie integracji rynku. ENTSO gazu przedstawia swoje ustalenia Agencji i zamieszcza wyniki analizy w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w ust. 3 lit. e) niniejszego artykułu.

9. ENTSO gazu udostępnia wszystkie informacje wymagane przez Agencję w celu wykonywania jej zadań zgodnie z art. 9 ust.1.

10. ENTSO gazu przyjmuje i publikuje co dwa lata plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym, o którym mowa w ust. 3 lit. b). Plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym obejmuje modelowanie zintegrowanej sieci, opracowywanie scenariuszy, europejską prognozę dotyczącą dostaw oraz ocenę odporności systemu na awarie.

Plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym w szczególności:

▼M3

a) opiera się na krajowych planach inwestycyjnych, z uwzględnieniem regionalnych planów inwestycyjnych, o których mowa w art. 12 ust. 1, oraz – w stosownych przypadkach – unijnych aspektów planowania sieci określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej ([1]); podlega analizie kosztów i korzyści przeprowadzonej z zastosowaniem metodologii określonej zgodnie z art. 11 tego rozporządzenia;

([1]) Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39.

▼B

b) w odniesieniu do połączeń transgranicznych opiera się również na uzasadnionych potrzebach różnych użytkowników sieci i obejmuje długoterminowe zobowiązania inwestorów, o których mowa w art. 14 oraz w art. 22 dyrektywy 2009/73/WE; oraz

c) identyfikuje luki inwestycyjne, zwłaszcza w odniesieniu do zdolności transgranicznych.

W odniesieniu do akapitu drugiego lit. c) do planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym może zostać załączony przegląd barier hamujących wzrost transgranicznej zdolności sieci wynikających z różnych procedur zatwierdzania lub praktyk.

11. Agencja dokonuje przeglądu krajowych dziesięcioletnich planów rozwoju sieci, aby ocenić ich spójność z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. W przypadku stwierdzenia przez Agencję niespójności między krajowym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci a dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym, Agencja zaleca odpowiednią zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci lub dziesięcioletniego planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. Jeżeli taki krajowy dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest opracowany zgodnie z art. 22 dyrektywy 2009/73/WE, Agencja zaleca właściwemu krajowemu organowi regulacyjnemu zmianę krajowego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci zgodnie z art. 22 ust. 7 tej dyrektywy oraz informuje o tym Komisję.

12. Na wniosek Komisji, ENTSO gazu przekazuje Komisji swoje uwagi w sprawie przyjęcia wytycznych, o czym mowa w art. 23.

Artykuł 9

Monitoring prowadzony przez Agencję

1. Agencja monitoruje wykonywanie zadań ENTSO gazu, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3 oraz składa sprawozdania Komisji.

Agencja monitoruje wdrażanie przez ENTSO gazu kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 8 ust. 2 oraz kodeksów sieci opracowanych zgodnie z art. 6 ust. 1–10, które nie zostały jednak przyjęte przez Komisję zgodnie z art. 6 ust. 11. W przypadku gdy ENTSO gazu nie wdroży takich kodeksów sieci, Agencja zwraca się do niego z wnioskiem o należycie uzasadnione wyjaśnienie takiego stanu rzeczy. Agencja informuje Komisję o tym wyjaśnieniu i wydaje na jego temat opinię.

Agencja monitoruje i analizuje wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych przez Komisję, zgodnie z art. 6 ust. 11, oraz ich wpływ na harmonizację mających zastosowanie zasad, mających na celu ułatwienie integracji rynku, jak również niedyskryminację, skuteczną konkurencję i sprawne funkcjonowanie rynku, oraz składa sprawozdania Komisji.

2. ENTSO gazu przedkłada Agencji do zaopiniowania projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz projekt rocznego programu prac, wraz z informacjami o procedurze konsultacji oraz innymi dokumentami, o których mowa w art. 8 ust. 3.

▼B

W terminie dwóch miesięcy od dnia otrzymania projektów Agencja przedstawia ENTSO gazu i Komisji należycie uzasadnioną opinię oraz zalecenia, w przypadku gdy uzna, że projekt rocznego programu prac lub projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym przedłożone przez ENTSO gazu nie przyczyniają się do niedyskryminacji, skutecznej konkurencji, sprawnego funkcjonowania rynku lub wystarczającego poziomu wzajemnych połączeń transgranicznych z dostępem dla stron trzecich.

Artykuł 10

Konsultacje

1. Przygotowując kodeksy sieci, projekt planu rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym oraz swój roczny program prac, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu prowadzi rozległe konsultacje, na wczesnym etapie oraz w sposób otwarty i przejrzysty, z udziałem wszystkich właściwych uczestników rynku oraz — w szczególności — organizacji reprezentujących wszystkie zainteresowane strony, zgodnie z regulaminem wewnętrznym, o którym mowa w art. 5 ust. 1. W konsultacjach tych uczestniczą krajowe organy regulacyjne i inne organy krajowe, przedsiębiorstwa zajmujące się dostarczaniem i produkcją gazu, użytkownicy sieci, w tym również odbiorcy, operatorzy systemów dystrybucyjnych, w tym również odpowiednie zrzeszenia branżowe, podmioty techniczne i platformy zainteresowanych stron. Celem tych konsultacji jest pozyskanie uwag i wniosków wszystkich właściwych stron w ramach procesu decyzyjnego.

2. Wszystkie dokumenty i protokoły ze spotkań dotyczących konsultacji, o których mowa w ust. 1 podaje się do wiadomości publicznej.

3. Przed przyjęciem rocznego programu prac oraz kodeksów sieci, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3, ENTSO gazu informuje, w jaki sposób uwagi otrzymane podczas konsultacji zostały uwzględnione. Podaje również przyczyny, w przypadku gdy uwagi nie zostały uwzględnione.

▼M3

Artykuł 11

Koszty

Koszty związane z działalnością ENTSO gazu, o której mowa w art. 4–12 niniejszego rozporządzenia oraz w art. 11 rozporządzenia (UE) nr 347/2013, ponoszone są przez operatorów systemów przesyłowych i uwzględniane przy wyliczaniu taryf. Organy regulacyjne zatwierdzają te koszty jedynie pod warunkiem, że są one uzasadnione i odpowiednie.

▼B

Artykuł 12

Współpraca regionalna operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych ustanawiają współpracę regionalną w ramach ENTSO gazu, aby przyczynić się do realizacji zadań, o których mowa w art. 8 ust. 1, 2 i 3. W szczególności publikują oni co dwa lata regionalny plan inwestycyjny, a także mogą podejmować decyzje inwestycyjne w oparciu o ten regionalny plan inwestycyjny.

▼B

2. Operatorzy systemów przesyłowych promują opracowywanie rozwiązań operacyjnych w celu zapewnienia optymalnego zarządzania siecią, a także wspierają rozwój giełd energii, skoordynowaną alokację zdolności transgranicznych poprzez niedyskryminacyjne rozwiązania rynkowe, w należyty sposób uwzględniając specyficzne zalety aukcji typu implicit dla alokacji krótkoterminowych oraz integracji mechanizmów bilansowania.

3. Aby osiągnąć cele określone w ust. 1 i 2, obszar geograficzny objęty każdą z regionalnych struktur współpracy może zostać określony przez Komisję z uwzględnieniem istniejących regionalnych struktur współpracy. Każde państwo członkowskie uprawnione jest do promowania współpracy w więcej niż jednym obszarze geograficznym. Środek, o którym mowa w pierwszym zdaniu, mający na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia poprzez jego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO gazu.

Artykuł 13

Taryfy za dostęp do sieci

1. Taryfy lub metody ich kalkulacji stosowane przez operatorów systemów przesyłowych i zatwierdzone przez organy regulacyjne zgodnie z art. 41 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, jak również taryfy opublikowane zgodnie z art. 32 ust. 1 tej dyrektywy są przejrzyste, uwzględniają potrzebę zachowania integralności systemu oraz potrzebę jego udoskonalania, odzwierciedlają rzeczywiście poniesione koszty w zakresie, w jakim koszty te odpowiadają kosztom ponoszonym przez operatora sieci o porównywalnej wydajności i strukturze, oraz są przejrzyste, a jednocześnie obejmują odpowiedni zwrot nakładów inwestycyjnych, a w stosownych przypadkach uwzględniają wyniki analizy porównawczej taryf przeprowadzonej przez organy regulacyjne. Taryfy lub metody wykorzystywane do ich kalkulacji stosowane są w sposób niedyskryminacyjny.

Państwa członkowskie mogą zadecydować, że taryfy można ustalać także z wykorzystaniem mechanizmów rynkowych, takich jak aukcje, pod warunkiem że mechanizmy te i wynikające z nich dochody są zatwierdzone przez organ regulacyjny.

Taryfy lub metody ich kalkulacji ułatwiają skuteczny handel gazem oraz konkurencję, pozwalając jednocześnie uniknąć subsydiowania skrośnego między użytkownikami sieci oraz dostarczają zachęt dla inwestycji, jak również utrzymują lub umożliwiają interoperacyjność sieci przesyłowych.

Taryfy dla użytkowników sieci są niedyskryminacyjne **i** są ustalane oddzielnie dla poszczególnych punktów wejścia do systemu przesyłowego lub wyjścia z niego. Mechanizmy alokacji kosztów oraz metody ustalania stawek w odniesieniu do punktów wejścia i punktów wyjścia są zatwierdzane przez krajowe organy regulacyjne. Państwa członkowskie zapewniają, aby po upływie okresu przejściowego, do dnia 3 września 2011 r., opłaty sieciowe nie były obliczane na podstawie ścieżek kontraktowych.

▼B

2. Taryfy za dostęp do sieci nie ograniczają płynności rynku ani nie zakłócają handlu transgranicznego między różnymi systemami przesyłowymi. W przypadku gdy różnice w strukturach taryf lub mechanizmach bilansowania utrudniałyby handel między systemami przesyłowymi, i niezależnie od art. 41 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE, operatorzy systemów przesyłowych w ścisłej współpracy z właściwymi organami krajowymi aktywnie wzmacniają zbieżność struktur taryfowych i zasad dotyczących stosowania opłat, w tym odnoszących się do bilansowania.

Artykuł 14

Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operatorzy systemów przesyłowych:

a) zapewniają oferowanie swoich usług wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny;

b) zapewniają zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi związane z dostępem stron trzecich. Cena zdolności przerywanej odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia przerw;

c) oferują użytkownikom sieci usługi długo-, jak i krótkoterminowe.

W odniesieniu do pierwszego akapitu lit. a) w przypadku gdy operator systemu przesyłowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, oferuje je na równoważnych warunkach umownych, wykorzystując do tego zharmonizowane umowy przesyłowe lub wspólny kodeks sieci, zatwierdzone przez właściwy organ zgodnie z procedurą określoną w art. 41 dyrektywy 2009/73/WE.

2. Podpisane umowy przesyłowe, w których określono, że data rozpoczęcia ich stosowania jest niestandardowa lub okres ich obowiązywania jest krótszy niż w przypadku standardowej rocznej umowy przesyłowej, nie umożliwiają dowolnego stosowania wyższych lub niższych taryf, które nie odzwierciedlają wartości rynkowej usług zgodnie z zasadami określonymi w art. 13 ust. 1.

3. W stosownych przypadkach, usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje dotyczące swojej wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie stanowią nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz są niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

Artykuł 15

Usługi związane z dostępem stron trzecich oraz instalacji magazynowych

1. Operatorzy systemu LNG oraz systemu magazynowego:

a) oferuje swoje usługi wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny, dostosowując je do zapotrzebowania rynkowego; w szczególności w przypadku, gdy operator systemu LNG lub systemu magazynowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, dokonuje tego na równoważnych warunkach umownych;

▼B

b) oferuje usługi, które są zgodne z wykorzystywaniem wzajemnie połączonych systemów przesyłu gazu, a także ułatwiają dostęp dzięki współpracy z operatorem systemu przesyłowego; oraz

c) podaje do wiadomości publicznej stosowne informacje, w szczególności dane dotyczące wykorzystywania i dostępności usług, w ramach czasowych, które są zgodne z odpowiednimi potrzebami handlowymi użytkowników instalacji LNG lub instalacji magazynowych, z zastrzeżeniem monitorowania takich publikacji przez krajowe organy regulacyjne.

2. Każdy operator systemu magazynowego:

a) zapewnia zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi w zakresie dostępu stron trzecich; cena zdolności przerywanej odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia przerw;

b) oferuje użytkownikom instalacji magazynowych usługi krótko-, jak i długoterminowe; oraz

c) oferuje użytkownikom instalacji magazynowych usługi świadczone zarówno w formie pakietu, jak i oddzielnie — w zakresie przestrzeni magazynowej, zdolności zatłaczania i zdolności wytłaczania.

3. Umowy dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych nie umożliwiają dowolnego stosowania wyższych taryf, w przypadku gdy zostały podpisane:

a) poza rokiem gazowym i określono w nich niestandardowe daty rozpoczęcia ich stosowania; lub

b) na okres krótszy niż w przypadku standardowej umowy dotyczącej instalacji LNG oraz instalacji magazynowych w ujęciu rocznym.

4. W stosownych przypadkach, usługi związane z dostępem stron trzecich mogą być świadczone pod warunkiem, że użytkownicy sieci przedstawią odpowiednie gwarancje dotyczące swojej wiarygodności finansowej. Gwarancje takie nie mogą stanowić nieuzasadnionych barier przy wejściu na rynek oraz są niedyskryminacyjne, przejrzyste i proporcjonalne.

5. Granice umowne w odniesieniu do wymaganej minimalnej zdolności instalacji LNG i zdolności magazynowania są uzasadniane w oparciu o ograniczenia techniczne i umożliwiają mniejszym użytkownikom instalacji magazynowych uzyskanie dostępu do usług magazynowych.

Artykuł 16

Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności i procedur zarządzania ograniczeniami odnoszące się do operatorów systemów przesyłowych

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność we wszystkich punktach, o których mowa w art. 18 ust. 3, uwzględniając integralność systemu i skuteczna eksploatacja sieci.

2. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:

a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej, ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę oraz ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego;

▼B

b) są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków umów krótkoterminowych i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i zdolność dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej; oraz

c) są zgodne z systemami dostępu do sieci państw członkowskich.

3. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury zarządzania ograniczeniami, które ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego w oparciu o zasadę niedyskryminacji oraz które oparte są na następujących zasadach:

a) w przypadku ograniczeń kontraktowych, operator systemu przesyłowego oferuje niewykorzystaną zdolność na rynku pierwotnym na warunkach przewidujących co najmniej jednodniowe wyprzedzenie i na zasadach przerywanych; oraz

b) użytkownikom sieci zamierzającym odsprzedać lub poddzierżawić ich niewykorzystaną zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym przysługuje takie prawo.

W odniesieniu do lit. b) państwo członkowskie może wymagać powiadomienia lub poinformowania o tym operatora systemu przesyłowego przez użytkowników sieci.

4. W przypadku wystąpienia ograniczeń fizycznych operator systemu przesyłowego lub, w stosownych przypadkach, organy regulacyjne, stosują niedyskryminacyjne, przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności.

5. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie dokonują oceny zapotrzebowania rynku na nowe inwestycje. Przy planowaniu nowych inwestycji operatorzy systemu przesyłowego oceniają zapotrzebowanie na rynku i uwzględniają bezpieczeństwo dostaw.

Artykuł 17

Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności i procedur zarządzania ograniczeniami dotyczące instalacji magazynowych oraz instalacji LNG

1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną pojemność instalacji magazynowych i zdolność instalacji LNG, uwzględniając integralność i eksploatację systemu.

2. Operatorzy systemu LNG oraz sytemu magazynowego wdrażają i podają do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:

a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności oraz ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę;

b) są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków kontraktów krótkoterminowych i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej; oraz

c) są zgodne z przyłączonymi systemami dostępu do sieci.

▼B

3. Umowy dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych obejmują środki przeciwdziałające akumulacji rezerw zdolności przez uwzględnienie następujących zasad, które stosuje się w przypadku ograniczeń kontraktowych:

a) operator systemu musi niezwłocznie zaoferować niewykorzystaną zdolność instalacji LNG i zdolność magazynowania na rynku pierwotnym; w przypadku instalacji magazynowych musi to nastąpić z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem i na zasadach przerywanych;

b) użytkownicy instalacji LNG oraz instalacji magazynowych, którzy chcą odsprzedać swoją zakontraktowaną zdolność na rynku wtórnym, muszą być do tego uprawnieni.

Artykuł 18

Wymogi przejrzystości dotyczące operatorów systemów przesyłowych

1. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez siebie usług i stosowanych warunków, wraz z informacjami technicznymi potrzebnymi użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do sieci.

2. W celu zapewnienia stosowania przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania sieci gazowej, operator systemu przesyłowego lub odpowiednie organy krajowe podają do wiadomości publicznej odpowiednio i dostatecznie szczegółowe informacje na temat podstaw, metod kalkulacji i struktury taryf.

3. W odniesieniu do świadczonych przez siebie usług, każdy operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje liczbowe o technicznej, zakontraktowanej i dostępnej zdolności dla wszystkich właściwych punktów, w tym dla punktów wejścia i wyjścia, w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie.

4. Odpowiednie punkty systemu przesyłowego, których dotyczą informacje, które mają być objęte wymogiem podania do wiadomości publicznej, zatwierdzane są przez właściwe organy po konsultacji z użytkownikami sieci.

5. Operator systemu przesyłowego zawsze ujawnia informacje wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiernie jasny i łatwo dostępny oraz na niedyskryminacyjnych zasadach.

6. Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje ex-post i ex-ante dotyczące podaży i popytu, oparte na nominacjach, prognozach oraz zrealizowanych przepływach do i z systemu. Krajowy organ regulacyjny zapewnia, aby wszystkie tego rodzaju informacje były podawane do wiadomości publicznej. Poziom szczegółowości informacji podawanych do wiadomości publicznej odzwierciedla informacje, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego.

▼B

Operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej informacje o działaniach podjętych w celu zbilansowania systemu, a także o poniesionych w związku z tym kosztach i wygenerowanych dochodach.

Uczestnicy rynku, których to dotyczy, dostarczają operatorowi systemu przesyłowego dane, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 19

Wymogi przejrzystości dotyczące instalacji LNG oraz instalacji magazynowych

1. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące oferowanych przez siebie usług i stosowanych warunków wraz z informacjami technicznymi potrzebnymi użytkownikom instalacji LNG oraz instalacji magazynowych do uzyskania skutecznego dostępu do instalacji LNG oraz instalacji magazynowych.

2. W odniesieniu do świadczonych przez siebie usług, operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej informacje liczbowe o zakontraktowanej i dostępnej zdolności instalacji LNG i instalacji magazynowych w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości, w przyjaznej dla użytkownika i znormalizowanej formie.

3. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego zawsze ujawniają informacje wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w sposób zrozumiały, wymiernie jasny i łatwo dostępny oraz na niedyskryminacyjnych zasadach.

4. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego podają do wiadomości publicznej informacje o ilości gazu w każdej instalacji magazynowej lub instalacji LNG, lub w grupie instalacji magazynowych — jeżeli taki dostęp jest oferowany użytkownikom, ilościach gazu wprowadzonych i pobranych, jak również o dostępnej zdolności instalacji magazynowych i instalacji LNG, w tym w odniesieniu do instalacji zwolnionych z dostępu stron trzecich. Informacje te są również przekazywane operatorowi systemu przesyłowego, który podaje je do wiadomości publicznej w ujęciu zbiorczym dla systemu lub podsystemu określonego za pomocą odpowiednich punktów. Informacje te są aktualizowane co najmniej raz dziennie.

W przypadkach, w których użytkownik systemu magazynowego jest jedynym użytkownikiem instalacji magazynowej, użytkownik ten może przedłożyć krajowemu organowi regulacyjnemu uzasadniony wniosek dotyczący poufnego traktowania danych, o których mowa w akapicie pierwszym. W przypadku gdy krajowy organ regulacyjny uzna, że taki wniosek jest zasadny — uwzględniając w szczególności potrzebę równoważenia interesu zgodnej z prawem ochrony tajemnic handlowych, których wyjawienie negatywnie wpłynęłoby na ogólną strategię handlową użytkownika systemu magazynowego, z celem utworzenia konkurencyjnego rynku wewnętrznego gazu — może zezwolić operatorowi systemu magazynowego na niepodawanie do publicznej wiadomości danych, o których mowa w akapicie pierwszym, przez okres nie dłuższy niż jeden rok.

Drugi akapit stosuje się bez uszczerbku dla obowiązków w zakresie informacji i publikacji nałożonych na operatora systemu przesyłowego, o których mowa w akapicie pierwszym, chyba że dane zbiorcze są identyczne z danymi dotyczącymi konkretnego systemu magazynowego, w odniesieniu do których krajowy organ regulacyjny wyraził zgodę na niepodawanie do publicznej wiadomości.

▼B

5. W celu zapewnienia przejrzystych, obiektywnych i niedyskryminacyjnych taryf oraz w celu ułatwienia skutecznego wykorzystania infrastruktury, operatorzy instalacji LNG i instalacji magazynowych lub odpowiednie krajowe organy regulacyjne podają do wiadomości publicznej wystarczająco szczegółowe informacje na temat ustalania, metod obliczania i struktury taryf w odniesieniu do infrastruktury w ramach regulowanego dostępu stron trzecich.

Artykuł 20

Prowadzenie dokumentacji przez operatorów systemów

Operatorzy systemów przesyłowych, operatorzy systemów magazynowych i operatorzy systemów LNG przechowują przez okres pięciu lat do dyspozycji organów krajowych, w tym również krajowego organu regulacyjnego i krajowego organu ochrony konkurencji oraz Komisji wszystkie informacje, o których mowa w art. 18 i 19 oraz w części 3 załącznika I.

Artykuł 21

Zasady bilansowania i opłaty za niezbilansowanie

1. Zasady bilansowania opracowywane są w sposób sprawiedliwy, niedyskryminacyjny i przejrzysty oraz opierają się na obiektywnych kryteriach. Zasady bilansowania odzwierciedlają prawdziwe potrzeby systemu i uwzględniają środki, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego. Zasady bilansowania mają charakter rynkowy.

2. Aby umożliwić użytkownikom sieci podejmowanie środków zaradczych w odpowiednim czasie, operator systemu przesyłowego dostarcza wystarczające, terminowe i wiarygodne, pobierane *on-line* informacje na temat statusu bilansowego użytkowników sieci.

Dostarczane informacje odzwierciedlają poziom informacji, którymi dysponuje operator systemu przesyłowego, oraz okres rozliczeniowy, za który naliczane są opłaty za niezbilansowanie.

Za dostarczanie informacji na mocy niniejszego ustępu nie pobiera się opłat.

3. Opłaty za niezbilansowanie odzwierciedlają w miarę możliwości koszty, a jednocześnie zapewniają odpowiednie środki zachęcające użytkowników sieci do bilansowania ilości gazu wprowadzanego przez nich do sieci i pobieranego z niej. Nie mogą być wykorzystywane jako subsydiowanie skrośne między użytkownikami sieci i nie utrudniają wejścia na rynek nowym podmiotom.

Właściwe organy lub, w stosownych przypadkach, operator systemu przesyłowego podają do wiadomości publicznej wszelkie metody kalkulacji opłat za niezbilansowanie, a także taryfy wynikowe.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby w celu ułatwienia handlu gazem operatorzy systemów przesyłowych starali się zharmonizować systemy bilansowania oraz minimalizować struktury i poziomy opłat za bilansowanie.

▼B

Artykuł 22

Handel prawami do zdolności

Każdy operator systemu przesyłowego, systemu magazynowego oraz systemu LNG podejmuje rozsądne kroki w celu umożliwienia i ułatwienia swobodnego handlu prawami do zdolności w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny. Każdy operator opracowuje zharmonizowane umowy przesyłowe i umowy dotyczące instalacji LNG i instalacji magazynowych oraz procedury obowiązujące na rynku pierwotnym, aby ułatwić handel prawami do zdolności na rynku wtórnym i uznaje przeniesienie pierwotnych praw do zdolności, jeżeli zostanie o nim powiadomiony przez użytkowników systemu.

Organy regulacyjne są powiadamiane o zharmonizowanych umowach przesyłowych i umowach dotyczących instalacji LNG i instalacji magazynowych.

Artykuł 23

Wytyczne

1. W stosownych przypadkach wytyczne, które zapewniają minimalny stopień harmonizacji niezbędny do realizacji celów niniejszego rozporządzenia określają:

a) szczegóły dotyczące usług związanych z dostępem stron trzecich, w tym charakter, czas trwania i inne wymogi dotyczące tych usług zgodnie z art. 14 i 15;

b) szczegóły dotyczące zasad będących podstawą mechanizmu alokacji zdolności oraz stosowania procedur zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych, zgodnie z art. 16 i 17;

c) szczegóły dotyczące dostarczania informacji i określenia informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania skutecznego dostępu do systemu oraz określenia wszystkich odpowiednich punktów w celu spełnienia wymogów w zakresie przejrzystości, w tym informacji, które mają zostać podane do wiadomości publicznej dla wszystkich odpowiednich punktów, a także harmonogramu publikowania tych informacji, zgodnie z art. 18 i 19;

d) szczegóły dotyczące metod kalkulacji taryf związanych z transgranicznym handlem gazem ziemnym, zgodnie z art. 13;

e) szczegóły dotyczące obszarów wymienionych w art. 8 ust. 6.

W tym celu Komisja konsultuje się z Agencją oraz z ENTSO gazu.

2. Wytyczne dotyczące kwestii wymienionych w ust. 1 lit. a), b) i c), w odniesieniu do operatorów systemów przesyłowych, określono w załączniku I.

▼B

Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące kwestii wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu i dokonać zmian wytycznych, o których mowa w jego lit. a), b) i c). Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszego rozporządzenia, między innymi poprzez ego uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 28 ust. 2.

3. Stosowanie i zmiana wytycznych przyjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, odzwierciedlają różnice między krajowymi systemami gazowymi, dlatego też nie wymagają tworzenia na poziomie Wspólnoty jednolitych, szczegółowych warunków dostępu stron trzecich. Wytyczne te mogą jednak ustanawiać minimalne wymagania, które należy spełnić w celu zapewnienia niedyskryminacyjnych i przejrzystych warunków dostępu do sieci niezbędnych dla rynku wewnętrznego gazu ziemnego i które mogą być następnie stosowane z uwzględnieniem różnic między krajowymi systemami gazowymi.

Artykuł 24

Organy regulacyjne

Wykonując swoje obowiązki wynikające z niniejszego rozporządzenia, organy regulacyjne zapewniają przestrzeganie niniejszego rozporządzenia i wytycznych przyjętych zgodnie z art. 23.

W stosownych przypadkach organy te współpracują między sobą, z Komisją oraz z Agencją, zgodnie z rozdziałem VIII dyrektywy 2009/73/WE.

Artykuł 25

Dostarczanie informacji

Państwa członkowskie oraz organy regulacyjne dostarczają Komisji, na wniosek, wszelkie informacje niezbędne do celów art. 23.

Komisja ustala rozsądny termin, w jakim należy dostarczać informacje, uwzględniając stopień złożoności i pilności wymaganych informacji.

Artykuł 26

Prawo państw członkowskich do wprowadzania bardziej szczegółowych środków

Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla praw państw członkowskich do utrzymania lub wprowadzenia środków zwierających przepisy bardziej szczegółowe niż te określone w niniejszym rozporządzeniu lub w wytycznych, o których mowa w art. 23.

▼B

Artykuł 27

Sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia wdrożenia tych przepisów. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję do dnia 1 lipca 2006 r. o tych zasadach odpowiadających przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 oraz niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ. ►C2 Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o zasadach, które nie odpowiadają przepisom określonym w rozporządzeniu (WE) nr 1775/2005 do dnia 3 marca 2011 r. oraz niezwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich późniejszych zmianach mających na nie wpływ. ◄

2. Sankcje przewidziane zgodnie z ust. 1 nie mają charakteru karnoprawnego.

Artykuł 28

Procedura komitetowa

1. Komisja jest wspierana przez komitet ustanowiony na mocy art. 51 dyrektywy 2009/73/WE.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Artykuł 29

Sprawozdanie Komisji

Komisja monitoruje wykonywanie niniejszego rozporządzenia. W swoim sprawozdaniu zgodnie z art. 52 ust. 6 dyrektywy 2009/73/WE Komisja przedstawia również doświadczenie uzyskane w ramach stosowania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie bada w szczególności, w jakim stopniu rozporządzenie okazało się skuteczne w zapewnianiu niedyskryminacyjnego i odzwierciedlającego koszty dostępu do sieci przesyłowych gazu, aby umożliwić odbiorcom dokonywanie wyboru w ramach właściwie funkcjonującego rynku wewnętrznego gazu oraz przyczynić się do długoterminowego bezpieczeństwa dostaw. Jeżeli jest to konieczne, sprawozdaniu towarzyszą odpowiednie wnioski lub zalecenia.

Artykuł 30

Odstępstwa i zwolnienia

Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

a) systemów przesyłowych gazu ziemnego znajdujących się w państwach członkowskich — w okresie obowiązywania odstępstw przyznanych zgodnie z art. 49 dyrektywy 2009/73/WE;

▼B

b) istotnych nowych infrastruktur, tj. połączeń wzajemnych, instalacji LNG i instalacji magazynowych oraz znaczącego zwiększenia zdolności istniejącej infrastruktury i modyfikacji tej infrastruktury, umożliwiających dostęp do nowych źródeł dostaw gazu, o których mowa w art. 36 ust. 1 i 2 dyrektywy 2009/73/WE i zwolnionych ze stosowania przepisów art. 9, 14, 32, 33, 34 lub art. 41 ust. 6, 8 i 10 tej dyrektywy, tak długo, jak długo są one zwolnione ze stosowania przepisów, o których mowa w niniejszym akapicie, z wyjątkiem art. 19 ust. 4 niniejszego rozporządzenia; lub

c) systemów przesyłowych gazu ziemnego, którym przyznano odstępstwa zgodnie z art. 48 dyrektywy 2009/73/WE.

W odniesieniu do akapitu pierwszego lit. a), państwa członkowskie, którym przyznano odstępstwa zgodnie z art. 49 dyrektywy 2009/73/WE mogą zwrócić się do Komisji z wnioskiem o tymczasowe odstępstwo od stosowania niniejszego rozporządzenia na okres do dwóch lat od daty wygaśnięcia odstępstwa, o którym mowa w niniejszym punkcie.

Artykuł 31

Uchylenie

Rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 traci moc od dnia 3 marca 2011 r. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

Artykuł 32

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

▼C1

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 3 marca 2011 r.

▼B

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

▼B

ZAŁĄCZNIK I

WYTYCZNE

1. **Usługi związane z dostępem stron trzecich w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych**

1. Operatorzy systemów przesyłowych oferują usługi ciągłe i przerywane, których czas trwania wynosi co najmniej jeden dzień.

2. Zharmonizowane umowy przesyłowe i wspólne kodeksy sieci opracowuje się tak, aby ułatwiały one handel zdolnością zakontraktowaną przez użytkowników sieci oraz ponowne jej wykorzystanie, nie utrudniając udostępniania zdolności.

3. Operatorzy systemów przesyłowych opracowują kodeksy sieci i zharmonizowane umowy po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji z użytkownikami sieci.

4. Operatorzy systemów przesyłowych wdrażają znormalizowane procedury nominacji i renominacji. Opracowują systemy informacji i środki komunikacji elektronicznej w celu dostarczania użytkownikom sieci odpowiednich danych oraz uproszczenia transakcji, takich jak składanie nominacji, kontraktowanie i przenoszenie praw do zdolności między użytkownikami sieci.

5. Operatorzy systemów przesyłowych harmonizują formalne procedury składania wniosków i terminy udzielania odpowiedzi według najlepszej praktyki branżowej w celu maksymalnego skrócenia terminów udzielania odpowiedzi. Przewidują oni systemy rezerwowania i potwierdzania zdolności oraz procedury nominacji i renominacji *on-line* nie później niż dnia 1 lipca 2006 r. po konsultacji z użytkownikami sieci.

6. Operatorzy systemów przesyłowych nie pobierają oddzielnych opłat od użytkowników sieci za wnioski o udzielenie informacji i za transakcje związane z ich umowami przesyłowymi, i które przeprowadzane są zgodnie ze standardowymi zasadami i procedurami.

7. Opłaty za wnioski o udzielenie informacji, które wymagają nadzwyczajnych lub niewspółmiernie dużych wydatków, np.: przeprowadzenie studium wykonalności, mogą być pobierane oddzielnie, pod warunkiem że opłaty te zostaną należycie uzasadnione.

8. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z innymi operatorami systemów przesyłowych przy koordynowaniu konserwacji i remontów swoich sieci w celu zminimalizowania wszelkich zakłóceń usług przesyłowych świadczonych na rzecz użytkowników sieci i operatorów systemów przesyłowych na innych obszarach oraz w celu zapewnienia równych korzyści pod względem bezpieczeństwa dostaw, w tym w odniesieniu do tranzytu.

9. Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej raz w roku, we wcześniej określonym terminie, z odpowiednim wyprzedzeniem, wszystkie planowane okresy konserwacji i remontów, które mogą mieć wpływ na prawa użytkowników sieci wynikające z umów przesyłowych, a także związane z nimi informacje dotyczące eksploatacji. Obejmuje to niezwłoczne i niedyskryminacyjne podawanie do wiadomości publicznej informacji o wszelkich zmianach okresów konserwacji i remontów oraz powiadamianie o nieplanowanych konserwacjach i remontach, niezwłocznie po uzyskaniu tych informacji przez operatora systemu przesyłowego. W okresach konserwacji i remontów, operatorzy systemów przesyłowych regularnie publikują uaktualnione informacje dotyczące szczegółów, spodziewanego czasu trwania i rezultatu konserwacji i remontów.

▼B

10. Operatorzy systemów przesyłowych przechowują i udostępniają właściwym organom, na ich wniosek, dzienny rejestr rzeczywiście prowadzonych konserwacji i remontów oraz zaistniałych zakłóceń w przepływie. Informacje te udostępniane są również na wniosek podmiotów, których dotyczą takie zakłócenia.

2. **Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych oraz ich stosowanie w wypadku ograniczeń kontraktowyc**

2.1. *Zasady mechanizmów alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami w zakresie odnoszącym się do operatorów systemów przesyłowych*

1. Mechanizmy alokacji zdolności i procedury zarządzania ograniczeniami ułatwiają rozwój konkurencji i płynność handlu zdolnością oraz są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym rynków kontraktów krótkoterminowych i centrów handlu gazem. Są elastyczne i mają zdolność dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej.

2. Takie mechanizmy i procedury uwzględniają integralność danego systemu, a także bezpieczeństwo dostaw.

3. Takie mechanizmy i procedury nie utrudniają wchodzenia na rynek nowym uczestnikom ani też nie tworzą nieuzasadnionych barier we wchodzeniu na rynek. Nie uniemożliwiają skutecznej konkurencji między uczestnikami rynku, w tym między nowymi, wchodzącymi na rynek uczestnikami oraz spółkami z małym udziałem w rynku.

4. Takie mechanizmy i procedury zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla skutecznego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę.

5. Użytkownicy sieci są informowani o okolicznościach, które mogłyby mieć wpływ na dostępność zakontraktowanej zdolności. Informacje dotyczące przerw powinny odzwierciedlać poziom informacji, jakimi dysponuje operator systemu przesyłowego.

6. W przypadku wystąpienia trudności w realizacji zobowiązań umownych dotyczących dostaw — z powodów związanych z integralnością systemu — operatorzy systemów przesyłowych powinni powiadomić o tym użytkowników sieci oraz niezwłocznie podjąć działania zmierzające do niedyskryminacyjnego rozwiązania zaistniałego problemu.

Przed wdrożeniem procedur, operatorzy systemów przesyłowych konsultują je z użytkownikami sieci oraz uzgadniają je z organem regulacyjnym.

▼M2

2.2. *Procedury zarządzania ograniczeniami w przypadku ograniczeń kontraktowych*

2.2.1. Przepisy ogólne

1. Przepisy pkt 2.2 stosuje się do punktów połączeń międzysystemowych pomiędzy sąsiadującymi systemami wejścia-wyjścia, niezależnie od tego, czy są rzeczywiste czy wirtualne, pomiędzy co najmniej dwoma państwami członkowskimi lub w obrębie jednego państwa członkowskiego w zakresie, w jakim punkty te są objęte procedurami rezerwacji dla użytkowników. Mogą one mieć również zastosowanie w stosunku do punktów wejścia z państw trzecich i punków wyjścia do państw trzecich w zależności od decyzji właściwego krajowego organu regulacyjnego. Punkty wyjścia do odbiorców końcowych oraz sieci dystrybucji, punkty wejścia z terminali LNG i zakładów produkcyjnych oraz punkty wejścia-wyjścia z i do instalacji magazynowych nie podlegają przepisom pkt 2.2.

▼M2

2. W oparciu o informacje publikowane przez operatorów systemów przesyłowych na podstawie sekcji 3 niniejszego załącznika i, w stosownych przypadkach, potwierdzone przez krajowe organy regulacyjne Agencja publikuje do dnia 1 marca każdego roku, poczynając od roku 2014, sprawozdanie z monitorowania w zakresie ograniczeń w punktach połączeń międzysystemowych odnośnie do produktów z zakresu zdolności ciągłej sprzedawanych w poprzednim roku z uwzględnieniem, w jak największym zakresie, handlu zdolnościami przesyłowymi na rynku wtórnym i wykorzystania zdolności przerywanych.

3. Wszelka dodatkowa zdolność udostępniona w wyniku zastosowania jednej z procedur zarządzania ograniczeniami przewidzianych w pkt 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 i 2.2.5 oferowana jest przez odpowiednich operatorów systemów przesyłowych w ramach zwykłego procesu alokacji.

4. Środki określone w pkt 2.2.2, 2.2.4 i 2.2.5 wdraża się z dniem 1 października 2013 r. Punkt 2.2.3 ppkt 1–5 stosuje się od dnia 1 lipca 2016 r.

2.2.2. Zwiększanie zdolności poprzez mechanizm nadsubskrypcji i wykupu

1. Operatorzy systemów przesyłowych przedstawiają i po zatwierdzeniu przez krajowy organ regulacyjny wdrażają motywacyjny mechanizm nadsubskrypcji i wykupu, aby zaoferować dodatkową zdolność ciągłą. Przed wdrożeniem krajowy organ regulacyjny konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi sąsiednich państw i uwzględnia opinie krajowych organowych regulacyjnych sąsiednich państw. Dodatkowa zdolność została zdefiniowana jako zdolność ciągła udostępniana w dodatku do zdolności technicznej punktu połączenia międzysystemowego obliczanej na podstawie art. 16 ust. 1 wzmiankowanego rozporządzenia.

2. Mechanizm nadsubskrypcji i wykupu zapewnia operatorom systemów przesyłowych zachętę w celu udostępniania dodatkowej zdolności z uwzględnieniem warunków technicznych, takich jak wartość opałowa, temperatura i prognozowane zużycie dla odpowiedniego systemu wejścia-wyjścia oraz zdolności w sąsiadujących sieciach. Operatorzy systemów przesyłowych stosują dynamiczne podejście do przeliczania zdolności technicznej lub dodatkowej systemu wejścia-wyjścia.

3. Mechanizm nadsubskrypcji i wykupu opiera się na systemie zachęt odzwierciedlającym ryzyko operatorów systemów przesyłowych związane z oferowaniem dodatkowej zdolności. Mechanizm jest zbudowany w taki sposób, aby przychody ze sprzedaży dodatkowej zdolności oraz koszty wynikające z mechanizmu wykupu lub środków na podstawie art. 6 były współdzielone między operatorami systemów przesyłowych i użytkownikami sieci. Krajowe organy regulacyjne decydują w sprawie podziału przychodów i kosztów pomiędzy operatorem systemu przesyłowego i użytkownikiem sieci.

4. W celu określenia przychodów operatora systemu przesyłowego zdolność techniczna, w szczególności zdolność będąca przedmiotem rezygnacji, a także, w odpowiednich przypadkach, zdolność będąca skutkiem zastosowania mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać” i mechanizmu opartego na długoterminowej zasadzie „wykorzystaj lub strać”, jest uznawana za alokowaną przed jakąkolwiek zdolnością dodatkową.

▼M2

5. Określając zdolność dodatkową, operator sytemu przesyłowego uwzględnia scenariusze statystyczne dotyczące prawdopodobnej ilości fizycznie niewykorzystanej zdolności w danej chwili i w danym punkcie połączeń międzysystemowych. Uwzględnia on także profil ryzyka związanego z oferowaniem dodatkowej zdolności, który nie prowadzi do nadmiernych zobowiązań z tytułu wykupu. Mechanizm nadsubskrypcji i wykupu zawiera również oszacowanie prawdopodobieństwa i kosztów wykupu zdolności na rynku i odzwierciedla je w ilości dodatkowej zdolności, która ma być udostępniona.

6. Jeżeli jest to konieczne do utrzymania integralności systemu, operatorzy systemów przesyłowych stosują rynkową procedurę wykupu, w ramach której użytkownicy sieci mogą oferować zdolność. Użytkownicy sieci są powiadamiani o stosowanej procedurze wykupu. Stosowanie procedury wykupu pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich środków awaryjnych.

7. Przed zastosowaniem procedury wykupu operatorzy systemów przesyłowych weryfikują możliwość utrzymania integralności systemu w najbardziej efektywny kosztowo sposób przy zastosowaniu alternatywnych środków technicznych i komercyjnych.

8. Przedstawiając mechanizm nadsubskrypcji i wykupu, operator systemu przesyłowego przedkłada krajowemu organowi regulacyjnemu wszystkie istotne dane, oszacowania i modele, aby umożliwić temu ostatniemu ocenę mechanizmu. Operatorzy systemów przesyłowych składają krajowemu organowi regulacyjnemu regularne sprawozdania z funkcjonowania mechanizmu oraz, na wniosek krajowego organu regulacyjnego, przedstawiają wszystkie odpowiednie dane. Krajowy organ regulacyjny może zażądać, aby operator systemu przesyłowego wprowadził zmiany do mechanizmu.

2.2.3. Mechanizm udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać”

1. Krajowe organy regulacyjne zobowiązują operatorów systemów przesyłowych do stosowania co najmniej zasad określonych w pkt 3 dla każdego użytkownika sieci w punktach połączeń międzysystemowych w odniesieniu do zmiany początkowej nominacji, jeżeli coroczne sprawozdanie Agencji z monitorowania zgodnie z pkt 2.2.1 ppkt 2 wykaże, że podczas procedur alokacji zdolności w czasie trwania roku objętego sprawozdaniem w punktach połączeń międzysystemowych zapotrzebowanie przekraczało ofertę przy cenie wywoławczej, gdy wykorzystywane są aukcje, w danym roku lub w kolejnych dwóch latach:

   a) w odniesieniu do co najmniej trzech produktów z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym jeden miesiąc; lub

   b) w odniesieniu do co najmniej dwóch produktów z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym jeden kwartał; lub

   c) w odniesieniu do co najmniej jednego produktu z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej jeden rok; lub

   d) w przypadku gdy nie zaoferowano produktu z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym nie mniej niż jeden miesiąc.

2. Jeżeli coroczne sprawozdanie z monitorowania wykaże, że sytuacja określona w pkt 1 prawdopodobnie nie powtórzy się w ciągu kolejnych trzech lat, np. ze względu na udostępnienie zdolności w wyniku fizycznego powiększenia sieci lub rozwiązania umów długoterminowych, to krajowe organy regulacyjne mogą postanowić o zakończeniu mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać”.

▼M2

3. Renominacja zdolności ciągłej jest dozwolona w zakresie od 10 % do 90 % zdolności zakontraktowanej przez użytkownika sieci w danym punkcie połączeń międzysystemowych. Jeżeli jednak nominacja przekracza 80 % zakontraktowanej zdolności, to połowa nienominowanej ilości może być renominowana w górę. Jeżeli nominacja nie przekracza 20 % zakontraktowanej zdolności, to połowa nominowanej ilości może być renominowana w dół. Stosowanie przepisów niniejszego punktu pozostaje bez uszczerbku dla odpowiednich środków awaryjnych.

4. Pierwotny posiadacz zakontraktowanej zdolności może renominować ograniczoną część swojej zakontraktowanej zdolności ciągłej na zasadzie zdolności przerywanej.

5. Przepisów pkt 3 nie stosuje się do użytkowników – osób lub przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw przez nie kontrolowanych na mocy art. 3 rozporządzenia (WE) nr 139/2004 – posiadających w poprzedzającym roku mniej niż 10 % rocznej zdolności technicznej oferowanej w punkcie połączeń międzysystemowych.

6. W odniesieniu do punktów połączeń międzysystemowych, gdzie stosuje się mechanizm udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać" zgodnie z pkt 3, krajowy organ regulacyjny przeprowadza ocenę związku z mechanizmem nadsubskrypcji i wykupu na podstawie pkt 2.2.2, co może spowodować podjęcie przez krajowy organ regulacyjny decyzji o niestosowaniu przepisów pkt 2.2.2 w tych punktach połączeń międzysystemowych. Decyzję taką zgłasza się bezzwłocznie Agencji i Komisji.

7. Krajowy organ regulacyjny może postanowić o wprowadzeniu mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać" zgodnie z pkt 3 w odniesieniu do danego punktu połączeń międzysystemowych. Przed podjęciem decyzji krajowy organ regulacyjny konsultuje się z krajowymi organami regulacyjnymi sąsiednich państw członkowskich. Przyjmując decyzję, krajowy organ regulacyjny uwzględnia opinie krajowych organów regulacyjnych z sąsiednich państw.

2.2.4. Rezygnacja z zakontraktowanej zdolności

Operatorzy systemów przesyłowych przyjmują każdy przypadek rezygnacji ze zdolności ciągłej zakontraktowanej przez użytkownika sieci w punkcie połączenia międzysystemowego, z wyjątkiem produktów z zakresu zdolności o czasie trwania nieprzekraczającym jednego dnia. Użytkownik sieci zachowuje swoje prawa i obowiązki na mocy umowy dotyczącej zdolności, dopóki zdolność nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego, i w zakresie, w jakim nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego. Zdolność będącą przedmiotem rezygnacji uznaje się za ponownie przydzieloną dopiero po alokacji całej dostępnej zdolności. Operator systemu przesyłowego niezwłocznie powiadamia użytkownika sieci o ponownym przydzieleniu zdolności, która była przedmiotem jego rezygnacji. Szczegółowe warunki rezygnowania ze zdolności, zwłaszcza w przypadku gdy kilku użytkowników sieci rezygnuje ze swoich zdolności, są zatwierdzane przez krajowy organ regulacyjny.

2.2.5. Mechanizm oparty na długoterminowej zasadzie „wykorzystaj lub strać"

1. Krajowe organy regulacyjne zobowiązują operatorów systemów przesyłowych do częściowego lub całkowitego wycofywania zakontraktowanych zdolności w danym punkcie połączeń międzysystemowych, które to zdolności są systematycznie wykorzystywane w niepełnym zakresie przez użytkownika sieci, w przypadku gdy dany użytkownik nie sprzedał ani nie zaoferował na rozsądnych warunkach swojej niewykorzystanej zdolności i gdy inny użytkownicy sieci ubiegają się o zdolność ciągłą. Zakontraktowaną zdolność uznaje się za wykorzystywaną w niepełnym zakresie, w szczególności w przypadku gdy:

▼M2

a) użytkownik sieci wykorzystuje rocznie średnio mniej niż 80 % swojej zakontraktowanej zdolności zarówno w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września, jak i w okresie od dnia 1 października do dnia 31 marca przy efektywnym czasie trwania umowy wynoszącym ponad rok, czego nie może należycie uzasadnić; lub

b) użytkownik sieci systematycznie nominuje blisko 100 % swojej zakontraktowanej zdolności i renominuje w dół w celu obejścia przepisów określonych w pkt 2.2.3 ppkt 3.

2. Uznaje się, że stosowanie mechanizmu udostępniania zdolności ciągłej z jednodniowym wyprzedzeniem na zasadzie „wykorzystaj lub strać" nie stanowi uzasadnienia uniemożliwiającego stosowanie przepisów pkt 1.

3. W wyniku cofnięcia użytkownik sieci traci częściowo lub całkowicie swoją zakontraktowaną zdolność na dany okres lub na pozostały skuteczny czas trwania umowy. Użytkownik sieci zachowuje swoje prawa i obowiązki na mocy umowy dotyczącej zdolności, dopóki zdolność nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego, i w zakresie, w jakim nie zostanie ponownie przydzielona przez operatora systemu przesyłowego.

4. Operatorzy systemów przesyłowych regularnie przedkładają krajowym organom regulacyjnym wszystkie dane niezbędne do monitorowania stopnia wykorzystania zakontraktowanych zdolności dla skutecznego czasu trwania umów wynoszącego ponad rok lub powtarzających się kwartałów obejmujących co najmniej dwa lata.

▼M1

3. **Określenie informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania efektywnego dostępu do systemu, określenie wszystkich właściwych punktów w celu spełnienia wymogów przejrzystości oraz informacje, które mają być publikowane na temat wszystkich właściwych punktów, i harmonogram, według którego informacje te mają być publikowane**

3.1. *Określenie informacji technicznych potrzebnych użytkownikom sieci do uzyskania efektywnego dostępu do systemu*

3.1.1. Metoda publikacji

1) Operatorzy systemów przesyłowych dostarczają informacje, o których mowa w pkt 3.1.2 oraz w pkt 3.3 ppkt 1–5, w następujący sposób:

a) na stronie internetowej udostępnionej opinii publicznej, bez opłat i bez konieczności rejestracji lub podpisania umowy z danym operatorem systemu przesyłowego;

b) w sposób regularny i z zachowaniem ciągłości; częstotliwość zależy od zachodzących zmian i czasu trwania usługi;

c) w sposób przyjazny dla użytkownika;

d) w sposób przejrzysty, wymierny, łatwo dostępny i na niedyskryminacyjnych zasadach;

▼M2

e) w dostępnym do pobrania formacie, który został uzgodniony pomiędzy operatorami systemów przesyłowych i krajowymi organami regulacyjnymi – na podstawie opinii w sprawie zharmonizowanego formatu, która jest wydawana przez Agencję – i który umożliwia analizę ilościową;

▼M1

f) konsekwentnie używając jednostek, zwłaszcza kWh (przy referencyjnej temperaturze spalania wynoszącej 298,15 K) w odniesieniu do zawartości energii oraz m^3 (przy 273,15 K i 1,01325 bara) w odniesieniu do objętości. Należy podać stały współczynnik konwersji na zawartość energii. Oprócz powyższego formatu dane można publikować również w innych jednostkach;

g) w języku(-ach) urzędowym(-ych) danego państwa członkowskiego i w języku angielskim;

▼M2

h) wszystkie dane udostępnia się z dniem 1 października 2013 r. za pomocą jednej ogólnounijnej centralnej platformy, ustanowionej przez ENTSO gazu na zasadach efektywności kosztowej.

▼M1

2) Operatorzy systemów przesyłowych bezzwłocznie dostarczają szczegółowe dane dotyczące bieżących zmian w informacjach, o których mowa w pkt 3.1.2 oraz w pkt 3.3 ppkt 1–5, gdy tylko dane te staną się im dostępne.

3.1.2. Zawartość publikacji

Operatorzy systemów przesyłowych publikują przynajmniej następujące informacje o swoich systemach i usługach:

a) szczegółowy i wszechstronny opis różnych rodzajów oferowanych usług i opłat za te usługi;

b) różne typy umów przesyłowych dostępnych dla tych usług;

c) kodeks sieci i/lub standardowe warunki określające prawa i obowiązki wszystkich użytkowników sieci, w tym:

1. zharmonizowane umowy przesyłowe oraz inne odpowiednie dokumenty;

2. jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do systemu – określenie odpowiednich parametrów jakości gazu, obejmujących co najmniej wartość opałową górną i liczbę Wobbego, oraz określenie obowiązku dokonania konwersji lub pokrycia związanych z nią kosztów przez użytkowników sieci, w przypadku gdy gaz nie odpowiada tym specyfikacjom, dla wszystkich właściwych punktów, zgodnie z ich definicją w pkt 3.2 niniejszego załącznika;

3. jeżeli ma to znaczenie dla dostępu do systemu – informacje na temat wymogów dotyczących ciśnienia dla wszystkich właściwych punktów;

4. procedurę stosowaną w przypadku przerwania świadczenia usługi przesyłania na zasadach przerywanych, w tym – w stosownych przypadkach – czas, zakres i hierarchię poszczególnych przerw (np. proporcjonalnie lub przerwanie, począwszy od późniejszego terminu rozpoczęcia świadczenia usługi przesyłania);

d) zharmonizowane procedury stosowane przy korzystaniu z systemu przesyłowego wraz z definicjami najważniejszych pojęć;

▼**M1**

e) przepisy dotyczące alokacji zdolności, zarządzania ograniczeniami i procedur zapobiegania akumulacji rezerw zdolności oraz procedur dotyczących jej ponownego wykorzystania;

f) zasady mające zastosowanie w stosunku do operatora systemu przesyłowego w handlu zdolnością na rynku wtórnym;

g) zasady dotyczące bilansowania oraz metodyka kalkulacji opłat za niezbilansowanie;

h) w stosownych przypadkach – poziomy elastyczności i tolerancji stosowane w usługach przesyłowych i innych usługach bez oddzielnych opłat, jak również oferowana dodatkowo elastyczność i związane z nią opłaty;

i) szczegółowy opis systemu gazowego zarządzanego przez operatora systemu przesyłowego i jego właściwych punktów połączeń międzysystemowych, zgodnie z ich definicją w pkt 3.2 niniejszego załącznika, oraz nazwy operatorów połączonych w ten sposób systemów lub obiektów;

j) zasady mające zastosowanie przy przyłączaniu do systemu obsługiwanego przez operatora systemu przesyłowego;

k) informacje na temat mechanizmów awaryjnych w zakresie należącym do kompetencji operatora systemu przesyłowego, takich jak środki mogące spowodować odłączenie grup odbiorców i inne ogólne zasady odpowiedzialności, które mają zastosowanie do operatora systemu przesyłowego;

l) uzgodnione przez operatorów systemów przesyłowych procedury, istotne w odniesieniu do dostępu użytkowników sieci do danych systemów przesyłowych i związane z interoperacyjnością sieci w punktach połączeń międzysystemowych, uzgodnione procedury i wykorzystane metody dotyczące składania nominacji i sprawdzania ich zgodności oraz inne uzgodnione procedury określające zasady i wykorzystane metody, które dotyczą alokacji przepływu gazu i jego bilansowania;

m) operatorzy systemów przesyłowych publikują szczegółowy i wyczerpujący opis zastosowanych metod i procesów, w tym informacje na temat zastosowanych parametrów i kluczowych założeń, które wykorzystano do obliczenia zdolności technicznej.

3.2. *Określenie wszystkich właściwych punktów w celu spełnienia wymogów przejrzystości*

1) Właściwe punkty obejmują co najmniej:

a) wszystkie punkty wejścia i wyjścia sieci przesyłowej obsługiwanej przez operatora systemu przesyłowego, z wyjątkiem punktów wyjścia przyłączonych do pojedynczego odbiorcy końcowego i z wyjątkiem punktów wejścia przyłączonych bezpośrednio do zlokalizowanego w UE obiektu produkcyjnego pojedynczego producenta;

b) wszystkie punkty wejścia i wyjścia łączące obszary bilansowania operatorów systemów przesyłowych;

▼M1

c) wszystkie punkty łączące sieć operatora systemu przesyłowego z terminalem LNG, węzłami sieci gazowych, w których wykonywane są transakcje handlowe, obiektami magazynowymi i obiektami produkcyjnymi, o ile te obiekty produkcyjne nie są objęte wyłączeniem zgodnie z lit. a);

d) wszystkie punkty łączące sieć danego operatora systemu przesyłowego z infrastrukturą niezbędną do świadczenia usług pomocniczych określonych w art. 2 ust. 14 dyrektywy 2009/73/WE.

2) Informacje dla pojedynczych odbiorców końcowych i dla obiektów produkcyjnych, które nie są objęte definicją właściwych punktów zgodnie z pkt 3.2 ppkt 1 lit. a), publikuje się w formie zagregowanej, co najmniej dla każdego obszaru bilansowania. Zagregowane informacje dotyczące pojedynczych odbiorców końcowych oraz obiektów produkcyjnych, które nie są objęte definicją właściwych punktów zgodnie z pkt 3.2 ppkt 1 lit. a), uznaje się do celów stosowania niniejszego załącznika za informacje dotyczące jednego właściwego punktu.

3) W przypadku gdy punkty łączące dwóch lub więcej operatorów systemów przesyłowych są zarządzane wyłącznie przez danych operatorów, bez jakiegokolwiek udziału na poziomie umownym lub eksploatacyjnym ze strony użytkowników systemu, lub w przypadku gdy punkty łączą system przesyłowy z systemem dystrybucyjnym i w punktach tych nie występują ograniczenia kontraktowe, operatorzy systemów przesyłowych są zwolnieni w odniesieniu do tych punktów z obowiązków w zakresie publikowania informacji określonych w pkt 3.3 niniejszego załącznika. Krajowy organ regulacyjny może zobowiązać operatorów systemów przesyłowych do publikowania informacji określonych w pkt 3.3 niniejszego załącznika w odniesieniu do wszystkich punktów objętych powyższym zwolnieniem bądź też do grup takich punktów. W takim przypadku informacje, jeśli operator systemu przesyłowego nimi dysponuje, publikuje się w formie zagregowanej na znaczącym poziomie, co najmniej dla każdego obszaru bilansowania. Zagregowane informacje dotyczące takich punktów uznaje się do celów stosowania niniejszego załącznika za informacje dotyczące jednego właściwego punktu.

3.3. *Informacje, które mają być publikowane na temat wszystkich właściwych punktów, i harmonogram, według którego informacje te mają być publikowane*

1) W odniesieniu do wszystkich właściwych punktów operatorzy systemów przesyłowych publikują informacje określone w lit. a)–g), dotyczące świadczonych przez siebie usług i usług pomocniczych (w szczególności informacje na temat mieszania, balastowania i konwersji). Informacje takie publikuje się w postaci danych liczbowych dla okresów dziennych lub god(5)zinnych – równych najmniejszemu okresowi referencyjnemu w odniesieniu do rezerwowania zdolności i (re)nominacji oraz najmniejszemu okresowi rozliczeniowemu, za który naliczane są opłaty za niezbilansowanie. Jeżeli najmniejszy okres referencyjny jest inny niż okres dzienny, informacje wymienione w lit. a)–g) udostępnia się również w odniesieniu do okresu dziennego. Informacje te oraz ich aktualizacje publikuje się zaraz po otrzymaniu ich przez operatora systemu („w czasie zbliżonym do rzeczywistego”):

a) zdolność techniczna w obu kierunkach;

▼M1

b) całkowita zakontraktowana zdolność ciągła i przerywana w obu kierunkach;

c) nominacje i renominacje w obu kierunkach;

d) dostępna zdolność ciągła i przerywana w obu kierunkach;

e) faktyczna ilość przesyłanego gazu;

f) planowane i faktyczne przerwy w zdolności przerywanej;

g) planowane i nieplanowane przerwy w usługach ciągłych oraz informacje na temat przywracania usług ciągłych (dotyczące m.in. konserwacji i remontów systemu oraz spodziewanego czasu trwania przerwy spowodowanej konserwacją lub remontem). Informacje o planowanych przerwach publikuje się co najmniej z 42-dniowym wyprzedzeniem;

▼M2

h) przypadki nieuwzględnienia prawnie wiążących wniosków o produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej jeden miesiąc, w tym liczba nieuwzględnionych wniosków i wnioskowane ilości; oraz

i) w przypadku aukcji: gdzie i kiedy produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej jeden miesiąc zostały rozliczone po cenach wyższych niż cena wywoławcza;

j) gdzie i kiedy żadne produkty z zakresu zdolności ciągłej o czasie trwania wynoszącym co najmniej jeden miesiąc nie zostały zaoferowane w ramach zwykłego procesu alokacji;

k) całkowita zdolność udostępniona poprzez procedury zarządzania ograniczeniami opisane w pkt 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4 i 2.2.5 z podziałem na poszczególne procedury zarządzania ograniczeniami;

l) lit. h)–k) stosuje się od dnia 1 października 2013 r..

▼M1

2) Dla wszystkich właściwych punktów informacje wymienione w pkt 3.3 ppkt 1 lit. a), b) i d) publikuje się w odniesieniu do okresu obejmującego przynajmniej następnych 18 miesięcy.

3) Dla wszystkich właściwych punktów operatorzy systemów przesyłowych publikują informacje historyczne dotyczące wymogów wymienionych w pkt 3.3 ppkt 1 lit. a)–g) za ostatnie pięć lat z zachowaniem ciągłości.

4) Operatorzy systemów przesyłowych codziennie publikują dla wszystkich właściwych punktów wartości pomiarów wartości opałowej górnej lub liczby Wobbego. Wstępne dane publikuje się najpóźniej trzy dni po danym dniu gazowym. Dane ostateczne publikuje się przed upływem trzech miesięcy od zakończenia danego miesiąca.

5) Operatorzy systemów przesyłowych co roku publikują dla wszystkich właściwych punktów dane dotyczące dostępnej zdolności oraz zdolności zarezerwowanej i technicznej dla okresu, w którym zdolność jest zakontraktowana, plus jeden rok, oraz co najmniej na następne 10 lat. Informacje te aktualizuje się przynajmniej co miesiąc lub częściej, w miarę otrzymywania nowych informacji. W publikowanych informacjach wskazuje się okres, dla którego zdolność jest oferowana na rynku.

▼**M1**

3.4. *Informacje, które mają być publikowane w odniesieniu do systemu przesyłowego, i harmonogram, według którego informacje te mają być publikowane*

1) Operatorzy systemów przesyłowych zapewniają, by publikacja miała miejsce codziennie, i codziennie aktualizują dane dotyczące łącznej ilości zdolności zaoferowanej oraz zdolności zakontraktowanej na rynku wtórnym (tzn. sprzedanej przez jednego użytkownika sieci innemu użytkownikowi sieci), jeżeli dysponują tymi informacjami. Informacje te zawierają następujące elementy:

a) punkt połączenia, w którym sprzedaje się zdolność;

b) rodzaj zdolności (np. w punkcie wejścia, w punkcie wyjścia, ciągła, przerywana);

c) ilość i czas obowiązywania praw do korzystania ze zdolności;

d) rodzaj sprzedaży, np. przeniesienie lub powierzenie;

e) całkowita liczba transakcji/przeniesień;

f) wszelkie inne uwarunkowania znane operatorowi systemu przesyłowego, wyszczególnione w pkt 3.3.

Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią.

2) Operatorzy systemów przesyłowych publikują zharmonizowane warunki, na jakich będą akceptować transakcje zdolnością (np. przeniesienia i powierzenia). Warunki te muszą zawierać co najmniej:

a) opis znormalizowanych produktów, które można sprzedawać na rynku wtórnym;

b) termin wdrożenia/przyjęcia/rejestracji transakcji na rynku wtórnym. W przypadku opóźnień należy podać przyczyny;

c) przekazanie operatorowi systemu przesyłowego przez sprzedającego lub stronę trzecią, o której mowa w pkt 3.4 ppkt 1, informacji obejmujących nazwę sprzedawcy i nabywcy oraz dane na temat specyfikacji zdolności wymienione w pkt 3.4 ppkt 1.

Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią.

3) Jeśli chodzi o zbilansowanie systemu, każdy operator systemu przesyłowego dostarcza każdemu użytkownikowi sieci, dla każdego okresu bilansowania, swoje wstępne dane dotyczące niezbilansowania oraz dane dotyczące kosztów dla danego użytkownika sieci, najpóźniej jeden miesiąc po zakończeniu okresu bilansowania. Ostateczne dane dotyczące klientów, którym gaz dostarczony został zgodnie ze standardowym profilem obciążenia, można przekazać w terminie do 14 miesięcy. Operator systemu przesyłowego jest zwolniony z tego obowiązku w przypadku gdy informacje takie są przekazywane przez stronę trzecią. Przy przekazywaniu tych informacji należy zachować poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

▼**M1**

4) W przypadku gdy usługi w ramach elastyczności, inne niż tolerancje, oferuje się stronom trzecim, operatorzy systemów przesyłowych publikują z jednodniowym wyprzedzeniem łączne dzienne prognozy dotyczące maksymalnej ilości elastyczności, zarezerwowanego poziomu elastyczności i dostępności elastyczności na rynku w następnym dniu gazowym. Operator systemu przesyłowego publikuje również *ex post* informacje dotyczące łącznego wykorzystania każdej usługi w ramach elastyczności na koniec każdego dnia gazowego. Jeżeli krajowy organ regulacyjny jest przekonany, iż informacje te mogą zostać wykorzystane do potencjalnych nadużyć przez użytkowników sieci, może podjąć decyzję o zwolnieniu operatora systemu przesyłowego z tego obowiązku.

5) Operatorzy systemów przesyłowych publikują dla każdego obszaru bilansowania dane dotyczące ilości gazu w systemie przesyłowym na rozpoczęcie każdego dnia gazowego oraz prognozowanej ilości gazu w systemie przesyłowym na zakończenie każdego dnia gazowego. Prognozę ilości gazu na zakończenie dnia gazowego aktualizuje się co godzinę przez cały dzień gazowy. W przypadku gdy opłaty za niezbilansowanie naliczane są godzinowo, operator systemu przesyłowego co godzinę publikuje dane dotyczące ilości gazu w systemie przesyłowym. Alternatywnie operatorzy systemów przesyłowych publikują dla każdego obszaru bilansowania dane dotyczące łącznego niezbilansowania dla wszystkich użytkowników na rozpoczęcie każdego okresu bilansowania oraz prognozowanego łącznego niezbilansowania dla wszystkich użytkowników na zakończenie każdego dnia gazowego. Jeżeli krajowy organ regulacyjny jest przekonany, iż informacje te mogą zostać wykorzystane do potencjalnych nadużyć przez użytkowników sieci, może podjąć decyzję o zwolnieniu operatora systemu przesyłowego z tego obowiązku.

6) Operatorzy systemów przesyłowych udostępniają przyjazne dla użytkownika instrumenty umożliwiające obliczanie taryf.

7) Operatorzy systemów przesyłowych przechowują do wglądu właściwych organów krajowych przez okres co najmniej pięciu lat rejestr wszystkich umów dotyczących zdolności oraz innych właściwych informacji na temat obliczania i udostępniania zdolności, zwłaszcza na temat poszczególnych nominacji i przerw. Operatorzy systemów przesyłowych są zobowiązani przechowywać przez okres co najmniej pięciu lat wszystkie stosowne informacje, o których mowa w pkt 3.3 ppkt 4 i 5, oraz udostępniać je na żądanie organu regulacyjnego. Obie strony zachowują poufność informacji handlowych.

▼B

ZAŁĄCZNIK II

TABELA KORELACJI

Rozporządzenie (WE) nr 1775/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 1	art. 1
art. 2	art. 2
—	art. 3
—	art. 4
—	art. 5
—	art. 6
—	art. 7
—	art. 8
—	art. 9
—	art. 10
—	art. 11
—	art. 12
art. 3	art. 13
art. 4	art. 14
—	art. 15
art. 5	art. 16
—	art. 17
art. 6	art. 18
—	art. 19
—	art. 20
art. 7	art. 21
art. 8	art. 22
art. 9	art. 23
art. 10	art. 24
art. 11	art. 25
art. 12	art. 26
art. 13	art. 27
art. 14	art. 28
art. 15	art. 29

▼B

Rozporządzenie (WE) nr 1775/2005	Niniejsze rozporządzenie
art. 16	art. 30
—	art. 31
art. 17	art. 32
załącznik	załącznik I